

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Casopisna podjetje Slovenski poročevalec. — Direktor: Rudi Janžuba. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vojak. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3; telefon 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11; telefon 23-522 do 23-526. — Oglasni oddelček: Ljubljana, Titova cesta 7; telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 60-KR-5-2-267. — Mesečna naročnina 300 din.

MLADINA BO LETOS GRADILA AVTOMOBILSKO CESTO LJUBLJANA—ZAGREB

Naše največje bogastvo je človek naš novi socialistični človek

je dejal na VI. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije generalni sekretar CK ZKJ Josip Broz-Tito — Kongresu prisostvuje 1019 delegatov iz vseh republik in zastopniki mladinskih organizacij iz 22 držav — Pozdravi tujih delegacij

BEOGRAD, 27. jan. Dopoldne se je začel VI. kongres Ljudske mladine Jugoslavije. Na kongresu se je zbralo 1019 delegatov mladinskih organizacij, poleg njih pa zastopniki mladinskih organizacij iz 22 držav.

Začetku kongresa je prisostvoval tudi predsednik republike Josip Broz-Tito, ki je prišel v dvorano s soprogo Jovanko, predsednikom zvezne ljudske skupščine Petrom Stamboličem, podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Aleksandrom Rankovićem, predsednikom Zveze sindikatov Jugoslavije Djuricom Salajem in državnim sekretarjem za narodno obrambo Ivanom Gošnjakom. Navzoči so bili tudi predsednik Ljudske skupščine Srbije Jovan Veselinov, član Zveznega izvršnega sveta Koča Popović, Mijalko Todorović, Avdo Humo, Veljko Zeković, Krsto Popivoda, Slavko Komar, Svetislav Stefanović, Velimir Stojnić, Peško Dapčević, predsednik Izvršnega sveta Srbije Miloš Minić in član Izvršnega sveta Srbije Mihajlo Svačić, podpredsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Ivan Božičević, načelnik generalnega štaba JLA generalni polkovnik Ljubo Vučković, generalna polkovnika Otar Kreačič in Kosta Nagy, člana CK ZKJ Veljko Vlahović in Cvjetin Mijatović, predsednik beograjskega ljudskega odbora Djurica Jojkic ter drugi državni in partijski voditelji.

Predsednika republike so navzoči pozdravili ob prihodu v dvorano z burnim ploskanjem, nakar je študentsko kulturno umetniško društvo »Branko Krsmanović« zapelo »Pesem

Ljudje mladine«. Po dolgotrajnih ovacijah je stopil na govorniški oder predsednik LMJ tovariš Mika Tripalo, ki je v krajšem govoru pozdravil predsednika republike in generalnega sekretarja ZKJ Josipa Broza-Tita ter druge visoke voditelje, kakor tudi zastopnike mladinskih organizacij iz tujine.

Ko so izvolili delovno predsedništvo VI. kongresa LMJ, je predsedujoči Danilo Bilanović, predsednik Ljudske mladine Bosne in Hercegovine, dal besedo predsedniku republike, generalnemu sekretarju ZKJ Josipu Brozu-Titu, čigar prihod na govorniški oder je kongres pozdravil z velikim odobravanjem.

našo intelektualno mladino, pri nekaterih naših mladih intelektualcih, ki so zapadali pod vpliv nekaterih zahodnih idej in idej. Toda takih je bilo malo in to ne more pasti kot pega na vso našo mladino. To je potrebno popravljati in se popravljati, moralo pa se bo še bolje popravljati.

Našo mladino kritizirajo z raznih strani; toda tisti, ki to delajo, se pri tem ne poglobljajo v razne probleme v naši državi, ne vprašajo, odkod je to, da se včasih pri enem delu naše mladine pojavlja določeno negotovanje ali nezadovoljstvo. Moram reči, da se to tiče določenega dela naše intelektualne mladine, da pa smo, čeprav gre za manjši del te mladine, precej krivi mi in ne samo oni. Vzemimo kot primer za to zavlečevanje z našo šolsko reformo. Gradimo novega človeka in hočemo ustvariti iz naših mladincev tako v vrstah intelektualne, kakor v vrstah delavske mladine, sposobne, strokovne kvalificirane, zavedne socialistične ljudi, pri tem pa ne dajemo mladini vsega tega, kar ji je potrebno, da bi se mogla izoblikovati. Že nekoli let se zavlečaje s temi reformami in toliko se s tem zavlečaje, da to že tudi meni preseda. (Odobranje.) Ne hodim v šolo, sramota pa je, da se ta zadeva zavlečaje po raznih odborih, da o njej razpravljajo in razpravljajo, pa se doslej ni ničesar napravilo. Mislim, da je že prišel čas, da se to uredi. (Odobranje.) Naša mladina je danes v šolah še preobremenjena z različnimi stvarmi, ki ji niso potrebne v življenju. Potrebno ji je dati to, kar ji je kot mladini naše socialistične države potrebno. In vi se morate za to bolj zavzeti, toda vas pogosto niti ne vprašajo ne. Mislim, da je glede tega treba vprašati tudi našo mladino.

Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel pred kongresom delegacijo Ljudske mladine Jugoslavije pod vodstvom tovariša Mike Tripala

bila izhodna točka vseh teh raznih pojavov v trenutku, ko je prišel naš novi ekonomski sistem gospodarskega računa in ko so seveda nepravilno začeli vse gledati skozi dinar. Zdi se mi, da od tod izvirajo doslej nekatere napake in bomo morali tu marsikaj popravljati. Zakaj, gospodarski račun je važen, kadar gre za ekonomiko, kadar gre za stroje, tovarne, hiše in na vse to je treba gledati skozi gospodarski račun. Kadar pa gre za izoblikovanje novega človeka, kadar gre za vzgajanje naših mladincev in naših ljudi sploh, potem se to ne more gledati skozi gospodarski račun, temveč mora sodelovati pri tem vsa skupnost.

Z decentralizacijo smo prepustili tudi skrb za izoblikovanje novega človeka raznim krajevnim organom. Naša skupnost, oziroma mi, ki smo za to odgovorni, smo prepustili to skrb organom spodaj, računajoč z njihovo visoko zvestavo in misleč, da bodo to znali delati. Toda tega niso znali in to je škodljivo vplivalo na našo mladino, predvsem pa na našo mladino v gospodarstvu. Spominjate se, da smo se v prvih letih po vojni pridruževali ustanovitvi čimveč domov za naše učence v gospodarstvu in da smo dali sredstva za to iz državnega proračuna, ker je bil ta socialističen ukrep neobhoden zaradi izoblikovanja kadrov za našo industrijo. Ne mislim kritizirati decentralizacije, ker je potrebna in se bo nadalje razvijala, dati ji je treba samo pravičen tok razvoja. Kritiziram pa nerazumevanje in neopoznavanje pri naših organih spodaj tako velikega problema, kakor je izoblikovanje novega človeka, kakor je ustvarjanje novih kadrov. Naše bogastvo niso samo tovarne in ceste, naše največje bogastvo je človek, novi človek, socialistični človek, ki ga je treba izpopolnjevati. (Odobranje.)

nes je naš novi naraščaj drugačen. Do tega je prišlo zaradi mnogih, mnogih razlogov: naše izkušnje so krvave, razen tega pa so tudi nekateri rezultati dela naše partije oziroma naše Zveze komunistov, naših naporov in prizadevanj, da se naši mladi ljudje čimveč naučijo. Naši mladi ljudje, naši mladinci, se morajo učiti, če nas hočejo danes ali jutri zamenjati. Oni se ne smejo učiti samo iz knjig, temveč tudi z opravljanjem raznih funkcij, ki jim jih je treba dati. V gospodarstvu, naprimer, jih je treba pritegniti v delavske svete, prav tako jim je treba dati razne funkcije v raznih družbenih organizacijah. Sploh jim je treba dajati nalo-

Še en dokaz več

Sporočilo švicarskega mednarodnega podjetja »Felix«, ki je sodelovalo pri transportu orožja

Zürich, 27. jan. (AFP). Podjetje za mednarodni promet »Felix« iz Zürichja je večeraj sporočilo, da je sodelovalo pri transportu orožja, ki je bil zapakovan v jugoslovanskega podjetja. Poročilo poudarja, da bi jugoslovansko podjetje moralo prepeljati iz nekega jugoslovanskega pristanišča v Casablanca orožja in municije. Podjetje »Felix« poudarja, da je bil nalog za prevoz izdan v imenu

nekega maroškega podjetja, ki se je obrnilo na švicarsko. Potemtakem, tako piše v poročilu, je šlo za popolnoma normalno transakcijo, za katero so bila izdana vsa državna dovoljenja. Orožje in municija je bilo odkrito in podrobno deklarirano tako v ladijskih kot v vseh drugih dokumentih. Docela nerazumljivo je, poudarja sporočilo, kako je v takih okoliščinah sploh mogoče govoriti o »kriho-tapljenju orožja«.

Zahvala predsednika Stoice

Beograd, 27. jan. (Tanjug) - Predsednik republike Josip Broz-Tito je danes sprejel od predsednika ministrskega sveta LR Romunije Chivu Stoice brzojavko, v kateri se mu le-ta zahvaljuje za izraženo sožalje ob smrti predsednika prezidija velike narodne skupščine dr. Petru Groze. Predsedniku Titu se je za izraženo sožalje zahvalila tudi soproga pokojnika.

Pozdravna brzojavka

Beograd, 27. jan. (Tanjug) - Generalni sekretar SZDL Jugoslavije Edvard Kardelj je poslal naslednjo brzojavko antifasistični ligi Burme, ki ima 29. januarja svoj kongres: »Ob prvem kongresu antifasistične lige vaše dežele vam pošiljam v imenu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije pozdrave in najboljše želje za uspeh kongresa.«

Dr. Uvalič pri Pineauju

Pariz, 27. jan. (Tanjug) - Jugoslovanski veleposlanik v Franciji dr. Radivoj Uvalič je obiskal na svojo željo nocoj zunanega ministra Christiana Pineauja. Uvalič je znova obiskal zunanjega ministra v zvezi z zaplenbo tovara na »Sloveni-ji« in izročil ministru uradno noto jugoslovanske vlade z zahtevo po ureditvi vprašanja. Po 15-minutnem pogovoru je Pineau dejal, da bo francoska vlada proučila jugoslovansko noto in odgovorila pisмено.

Diplomatska kronika

Beograd. — Z ukazom predsednika republike je bil za izrednega in opolnomočenega veleposlanika FLRJ v LR Poljski postavljen Rato Dugonjić, veleposlanik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve.

MLADINA JE PRIPRAVLJENA DATI OD SEBE VSE ZA SREČNEJŠO BODOČNOST

Ako so bile po zaslugi nekaterih zmedenih malomeščanov z anarhističnimi pojmovanji vnesena prva leta nekateri zmede tudi v Zvezo komunistov in v našo mladino, menim, da naša mladina ni kriva, ker v tej dobi več, da je treba razpustiti tudi Ljudsko mladino, kar pomeni na kratko, da so na vso zadevo gledali anarhistično in ne ustvarjalno, dialektično, ne tako, da bi se pogledali v vprašanje, kaj pomeni odmiranje države in partije.

Na VI. kongresu ZKJ smo postavili vlogo partije tako, kakor smo menili, da bo najkoristnejše za naš nadaljnji notranji družbeni razvoj. Naša partija je odigrala ogromno vlogo v predrevolucionarni dobi, v pripravljani ljudski revoluciji in v samih oboroženih vstajih in ljudski revoluciji, kakor tudi v prvih letih zatem, v času, ko so naši delovni ljudje prevzeli oblast in skrb za svoje življenje in svoj državo, namreč v času, ko je bila diktatura proletariata oziroma sila nekaj neobhodno potrebna, da bi na nov in boljši način organizirali in vodili svojo državo, v kateri je prej vladala nacionalna nestrpnost vzporedno s kapitalističnim sistemom najhujšega izkoriščevalnega značaja, v kateri pa je bilo kot posledica prejšnjih razmer še mnogo raznih pretresljajev med posameznimi narodnostmi. To je bil na kratko rečeno čas, v katerem je morala imeti partija ne samo vzgojno, temveč tudi komandno vlogo. Toda za tem je prišel čas, ko smo morali usmeriti delo naše partije v drugo vzgojno smer.

AVTOMOBILSKA CESTA LJUBLJANA—ZAGREB—BEOGRAD

Beograd, 27. jan. (Tanjug). Avtomobilska cesta Zagreb-Ljubljana ki jo bodo letos zgradile mladinske delovne brigade, bo dolga 130 km. Okoli 60 km te ceste je že zgrajena in bo treba zgraditi še 70 km. Cesta bo široka 10 m, asfaltno-cestišče pa 7,5 m. Izmed večjih objektov bo treba letos zgraditi gornji ustroj na mostu čez Savo pri kraju Jančkomir, medtem ko je most čez Krko že zgrajen. Za zgraditev avtomobilske ceste Zagreb-Ljubljana, bo letos investirano okoli 5,5 milijarde dinarjev. Moderna asfaltna cesta od Zagreba do Ljubljane je del osrednje jugoslovanske magistrale Ljubljana-Zagreb-Beograd-Skopje-Djevdjelija in bo povežala gospodarska in upravna področja Slovenije ter severozahodne Hrvatske. Računajo, da bo mladina Ju-

OBLIKOVANJA NOVEGA ČLOVEKA IN VZGAJANJA LJUDI NE SMEMO GLEDATI SKOZI GOSPODARSKI RAČUN

Moram reči, tovariši in tovarišice, kadar se govori o naši intelektualni mladini, da so nekateri zmede, na katere gledam kritično. To se predvsem tiče primera nekakšnega odvajanja naše intelektualne mladine od delavske, kajti med njimi ni več ti-tega tesnega stika, kakršni je bil prva leta po vojni. Ne bi vam mogel reči, kaj je vzrok temu. Vendar pa zopet mislim, da ni krivda samo pri intelektualni mladini, pri enem delu intelektualne mladine, temveč je krivdo tudi za to treba iskati drugod. Meni se sploh zdi, da je

Sovjetski študentje bodo lahko študirali v ZDA

Washington, 27. jan. (AFP). Predsednik Eisenhower je pozdravil zamisel, da bi sovjetskim študentom omogočili enoletni študij v ZDA ne glede na to, če bo Sovjetska zveza dala ameriškim študentom enake možnosti v sovjetski zvezi.

Govor tovariša Tita

Tovariši in tovarišice, mladinke in mladinci! Zelo sem zadovoljen, ker moram danes pozdraviti tukaj vas, delegate VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije in želim takoj povedati, da bo po mojem mnenju ta kongres velikega pomena za nadaljnji razvoj in nadaljnje delo naše ljudske mladine.

Hotel bi se vam takoj v začetku oprustiti, ker ne bom mogel povedati nekaj novega, kajti ta možnost mi je bila odvzeta že samo s tem, ker obsegajo referati in drugo gradivo za ta kongres, s katerim sem se seznanil, vse to, kar naj omogoči naši mladini zares pravičen nadaljnji razvoj. Tega se posebno veselim in bi hotel le bolj poudariti nekatere zadeve v zvezi s tem, kar je bilo že povedano v referatih.

Dovolite mi, da se z nekaj besedami dotaknem tudi nekaterih pomankljivosti, ki jih je bilo doslej čuti v organizaciji naše mladine. Naj mi tovariši in tovarišice oprostite, ker tudi tokrat začenjam z navajanjem negativnih stvari. Pri nas je to navada. Z dobrimi stvarmi se vsi strinjamo, čutimo pa potrebo, da govorimo o tem, kar bi moralo biti še bolje, kar moramo popraviti.

ZVEZA KOMUNISTOV — VODILNI ČINITELJ V NAŠI DRŽAVI

Naša mladinska organizacija, Ljudska mladina, ni mogla takoj po VI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije najti pravično pot za delo in razvoj. Bilo je mnogo kritik, ki so bile izrečene, tako od strani, na račun naše mladine. Moram reči, da smo tudi mi v najvišjem vodstvu kritizirali mladino. Toda danes se moramo vprašati, ali je naša mladina sama kriva, ker ni mogla takoj natančno spoznati duha VI. kongresa ZKJ in ker je bilo precej beganja. Menim, da zaradi tega ne smemo dolžiti mladine, temveč predvsem sami sebe. Hotel bi se tukaj samokritično baviti s to zadevo. Vi veste, da je pri

VREME

Stanje 27. jan.: Področje visokega zračnega pritiska se razprostira od Alp prek vzhodne Evrope in Urala v Sibirijo. Atlantik pa zajema obsežno področje nizkega zračnega pritiska, ki dovaja nad zahodno Evropo toplejše zračne mase. Napoved za torek: Pretežno jasno, ponekod in dopoldne v kotlinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje nočne temperature pod -15 v Primorju okoli 0, najvišje dneвне — v krajih z meglo med -4 in -7, v višjih legah okoli 0, v Primorju pa do 9 stupinj Cel.

Govor tovariša Tita na VI. kongresu Ljudske mladine

(Nadaljevanje s 1. strani)

hotel dejati, da smo že prišli do tiste stopnje, da ne moremo več samo govoriti, temveč moramo delati. Moramo popravljati tisto, kar ni dobro. Našemu gospodarstvu je potrebno veliko novega naraščanja, strokovnega in sposobnega, in skupnost se mora angažirati, da usposablja našo mladino v gospodarstvu in da ji ne glede na to, kako o tem mislijo spodaj, nudi vse potrebno, da se ona usposobi in da bo jutri odgovarjala na dolžnosti, na katerih bo morala biti, oziroma, da bo lahko zavestno in dobro opravljala svoje naloge. To je dolžnost naše skupnosti in mi se za to moramo poboriti. Jaz sem samokritično to omenil, ker smatram, da glede tega ni mogoče kriviti naše mladine.

Ko govorim o naši delovni mladini - mislim pri tem tudi na mladino, ki dela na vasi in ne samo v industriji. Naša kmetička delovna mladina, ki dela v zadržanih in raznih družbenih organizacijah, je prav tako danes že nekaj drugega, kakor je bila včas. V našem referatu je bilo na primer poudarjeno povsem pravilno, kakšen pomen in vlogo imajo mladi združenci, ki začnjenjo postajati nosilci življenja našega kmetijstva na višjo stopnjo in ki se spodaj na terenu, doma, bori s svojim očetom, materjo in starejšimi brati proti zaostalim starim pojmovanjem v našem kmetijstvu. Do te borbe med novim in starim je prišlo že v raznih krajih po vsej naši državi in je potrebna. Vaša mladinska organizacija naj bi se bolj pritegnila našo mladino na vasi, da bi postala še bolj izrazito nosilka tega novega poleta pri dvigovanju našega kmetijstva na višjo stopnjo.

Tovariši in tovarišice! Ko vidimo, kaj je mladina storila doslej in kakšne ogromne prispevke je dala doslej naši skupnosti in jih daje danes tako na vasi kakor v mestu in industriji, potem moram zares reči, da nimamo pravice kritizirati naše mladine. Mladina ima polno pravico zahtevati od nas, da ji posvetimo še večjo skrb. Zato menim, naj pomeni ta kongres preokret, ki bo dal naši mladini novega poleta in ki bo potegnil na starejše, ki polagoma se pešamo, za seboj. Tudi nam je potrebno viti več elana, da bi mogli še bolj izpolnjevati svoje naloge.

Tovariši! Danes nisem mislil omenjati tukaj tudi tiste razne kritike posameznih književnikov, nisem se hotel spuščati v to in nočem o tem govoriti. Nočem nikogar imenovati. Toda zares je nekoliko neprijetno slišati danes, da imamo pri nas ljudi, ki primerjajo mladino v Jugoslaviji z mladino na zahodu. Absurd je delati vzporedjanje, ki bi šlo na našo škodo. (Odobranje.) O tem se sploh ne more govoriti. Ali so se ti ljudje ločili od življenja, kaj je z njimi? Ali razumejo, kaj se pri nas dogaja ali ne? Take kritike je res treba nadzorovati, da naj bodo dobrohotne ali zlonamerne. Skodljiva je tudi dobrohotna kritika, ako se stvari postavljajo tako. Toliko sem hotel reči o tem.

VEČ RAZUMEVANJA ZA POTREBE SKUPNOSTI

Sedaj bi nekaj povedal o nalogah, ki čakajo vašo mladinsko organizacijo. Te naloge so bile poudarjene v referatih in poročilih za ta kongres. Kadar

se govoril o nalogah mladine, se morajo seveda predvsem nanašati na učenje, na šolske obveznosti in šolanje. Da pa bi te naloge laže izpolnjevali, vam moramo seveda to omogočiti. Zato je potrebno izvršiti reforme oziroma določiti nov šolski način pouka.

Nam v Jugoslaviji je potrebno mnogo strokovnih in sposobnih ljudi. Toda s tem v zvezi bi mogel omeniti tukaj neko zadevo, ki zasluži kritiko, in to je, da je bilo med našimi mladinci na najvišjih šolah pogosto premalo razumevanja za potrebe naše skupnosti. Več so namreč prihajali do izraza konjunkturalne tezijske, tako da so se ti naši mladi ljudje vpisovali na fakultete, za katere je začasno bila dobra konjunktura na podlagi potreb nekaterih sektorjev v gospodarstvu. Zato je na teh fakultetah nastajala prenatrpanost, na drugih pa ni bilo dovolj študentov, kakor je to primer s kmetijskimi fakultetami.

Zaradi tega, ker do nedavnega ni bilo konjunkturalne za agromerije, ker je bilo kmetijstvo v času izgradnje industrije potisnjeno v stran. Danes čutilo, ker se radi tega precej škoda, ker se da, ko smo stimulirali razvoj kmetijstva in ko smo mu povsili mnogo večjo pozornost, ko je postalo pri nas eden izmed prvenstvenih sektorjev gospodarstva, nimamo dovolj strokovnjakov, ki so nam potrebni. Zato moram le pozdraviti, ker se danes čedalje večje število študentov vpisuje na agronomsko fakulteto.

V zvezi s tem, tovariši, mislim, da imam pravico, da zahtevam od naših mladincev in mladink, da ne stremijo preveč za gospodarskim računom in za trenutnimi materialnimi razlogi, temveč da imajo pri izbiri svojega življenjskega poklica vedno pred seboj kot splošen cilj dobro kmetijsko skupnost ter da bi, kjer koli bi bili, skupnosti čimveč prispevali.

Glede šolskega izobraževanja je bilo pri nas doslej določeno beganje. Vendar so tam že začeli tudi brez šolske reforme iskati svolo pot. Na primer, v osemletkah se je v zadnjih dveh letih posebno vaška mladina začela orientirati v kmetijstvo in k nalogam, ki spadajo tja. Prej so vsi, ki so dokončali osemletko, hoteli iti v gimnazije in zatem na fakultete. Vendar zaenkrat ne more vsa Jugoslavija na univerzo. Prišel bo tudi ta čas, vendar je to še daleč. Ko bo mogoče, tedaj naj gre na fakultete, kdor hoče. Mi tudi želimo izravnati to veliko razliko med intelektualnim in ročnim delom, vendar to zaenkrat še ni mogoče. Zato morajo biti naše šole formirane tako, da se v njih opravi izbor najbolj sposobnih učencev za višje šole in da bodo tisti, ki ne bodo šli dalje, vendarle sposobni za delo tam, kjer so potrebni. Ker, kot sem že dejal in kot vemo, je našemu gospodarstvu potrebno mnogo sposobnih in strokovnih ljudi, posebno v kmetijstvu, za katerega še ne moremo reči, da je popolnoma socialistično, čeprav bo, ker bodo prav te mlade generacije, ki zdaj prihajajo, opravile to nalogo, namreč da bo našo kmetijstvo socialistično.

Naša mladina ima tudi to veliko nalogo, da se vzgaja v duhu naše stvarnosti, v duhu socializma. Toda to ne pomeni, da je treba samo abstraktno proučevati dela naših velikih mislecev, Marksa, Engelsa in Lenina, temveč je potrebno ustvarjalo v zvezi z vsakdanjo prakso v naši državi, pa tudi s pozitivnimi iz-

kušnjami v drugih socialističnih državah proučevati to znanost. To je danes dolžnost naše mladine. Naloga tistih, ki bodo delali program šolanja na višjih šolah, je, da dajo pravilno smer razvoju teh naših mladih ljudi. Od vas mladincev bodisi na višjih šolah, na vasi ali v tovarni, pa zahtevamo, da delate tako, da se bo naš mladi človek izoblikoval v socialističnega ustvarjalca, socialističnega državljanca, ki se bo zavedal svojih dolžnosti. Vaša organizacija mora skrbeti za to. Toda pokazalo se je kot absolutno napačno, kar mnogi danes mislijo, da je dovolj biti v kakšni organizaciji, pa ima človek že socialistično zavest. To ni dovolj in zato je potrebno delati za razvijanje zavesti pri naših ljudeh. Kajti imamo tudi komuniste, ki še niso dovolj socialistično zavedani in jih je glede na to treba vzgajati. Na ta način bomo prišli tudi na najpomembnejšo stvar, katero čisto pozabljamo, do razvijanja čimponplejšega čuta dolžnosti in odgovornosti vsakega posameznika, mladincev in starejših.

Tovariši in tovarišice! Ne bi hotel tukaj navajati nekaterih negativnih pojavov, ki so bili pri nas in ki so se dogajali, toda moram reči, da mora naša mladina največ sama skrbeti za onemogočenje raznih negativnih pojavov.

Danes imamo mnogo sovražnikov izven naše države. Kakor da smo na nekakšni stekleni plošči, smo stalno pred očmi vsega sveta. Vsi gledajo na nas. Tega, kar je pri nas pozitivnega, ne navajajo. Ko pa je nekaj negativno, začne takoj proti nam hrup in trušč.

Tudi zdaj se je, na primer, razvil zahodni tisk o nekakšni stavki pri nas v Trbovljah, pa si v zvezi s tem izmišljajo razne fantastične stvari. Izmišljajo si, da stavka še traja, da je dolgo trajala, da so si tamkaj ženske trgale s sebe obleke. Toda vse to skupaj je izmišljeno. Zakaj to delajo? Zakaj si vse to izmišljajo? Zato, ker jim je Jugoslavija napotil. Napotil jim je ta država, ki je tako enotna in ki je doslej dala toliko ogromnih zgradov junastva in doslednosti. Napotil jim je taka enotnost naših narodov ter nas zato hočejo nekako kompromitirati v očeh sveta.

Vzemimo tudi primer z ono našo ladjo na morju in postopek z njo, ki ima, da tako rečem, povsem susarski značaj, ker gre za ustavitve ladje na odprtem morju, ki se ni bavila z nobenim tihotapstvom in z odvzemom njenega tovora, ki ga je prevažala.

V zvezi s tem se vodi danes proti Jugoslaviji kampanja, da bi se ustvaril vtis, kakor da je vmešana v tihotapljenje orožja za Alžir.

Da, mi smo komunisti in smo proti kolonializmu. Mi simpatiziramo z vsemi kolonialnimi narodi, ki se želijo osvoboditi in biti sami gospodari na svojem. Vendar je to ena stvar. Popolnoma drugo, pa je, kadar se govori, da se mi kot država bavimo z nečim takim, in vztrajajo na tem le zato, da bi nas kompromitirali. Mi tega ne delamo, mi na take stvari strogo gledamo in nismo naredili ničesar, kar bi nam s pravnega ali katerega koli drugega stališča mogli očitati. Pa vendar je ves zahodni tisk - razen malega števila listov, ki so nas vzeli v zaščito - grmel v zvezi s tem in pisal, da smo tihotapci ožija itd. Kakšen razlog je našel, recimo, nek predstavnik francoske vlade, da bi dokazal, da je tako kakor oni trdijo, to se pravi, da

bi dokazal, da smo tihotapci? Videl je razlog v tem, ker je pri nas bila delegacija komunistične partije Alžira, ki je imela razgovore s predstavniki naše Zveze komunistov ter je bilo v sporočilu o tem rečeno, da bo naša Zveza komunistov dala vso podporo Kompartiji Alžira. Vendar, to je Zveza komunistov, drugo pa je država. In zaradi te izjave, ki je izzvala njihove bes, nas hočejo sedaj kompromitirati. Seveda se razume, da je to stvar, ki bo trajala le kratak čas. Vendar mi vseeno nočemo trpeti in ne bomo dovolili, da bi bila na nas neka pega, za-tere splotih ni. Mi menimo, da je vse to nepravilno. Vendar lahko vidite, da so ljudje, ki nas želijo kompromitirati na razne načine, ne da bi se izogibali nezakonitosti in provokacij.

LOKALISTIČNE TEZNE IN KRAJEVNE POTREBE NE SMEJO ZAMEGLITI SPLOSNI KORISTI

Tovariši! V zadnjem času smo poudarili kot enega največjih ciljev, da čimprej postavimo našo državo na lastne noge. Stremimo za tem, da nismo odvisni od nikogar od zunaj. Spominjate se, da smo nedavno prenehali prejemati vojaško pomoč, ki smo jo dobivali. Ne mislim vam govoriti o zunanjepolitičnih zadevah. Toda to hočem omeniti prav v zvezi z napadi na nas. Vprašanje te pomoči smo lepo uredili na mirnem, sporazumnem, skoraj prijateljski način in smo zadovoljni. Ne vem koliko je zadovoljna druga stran. Kar se ne sme tice, smo zadovoljni. Ako bi nam kdo postavil kakršno koli zahtevo, ali kakšen koli pogoj, ki bi odkrival našo suverenost, bi se odrekli vsaki pomoči, ki bi jo prejeli od kogar koli, ako bi bila odvisna od določenih pogojev. Danes smo dovolj močni, ne glede na to, da nam je še mnogo potrebno, da bi sami ustvarili, kar smo si postavili za cilj. Toda sedaj je vprašanje, ali se vsi naši državljani zavedajo, da moramo postati čimprej popolnoma samostojni, popolnoma neodvisni, da se moramo postaviti čimprej na svoje noge. Vsi naj se tega zavedajo in vsi naj pazijo, da jim razne krajevne potrebe, razne lokalistične težnje in najbližje njihove potrebe ne bodo zatemnile očii, pa da bi zaradi tega ne videli naše splošne skupnosti in to, kar ji je kot celoti potrebno.

Jugoslavija uživa prav zato, ker je takšna in prav zato, ker ima ljudstvo kot celota takšna pojmovanja, ogromen ugled po svetu. Toda ta ugled je mnogim na poti. Jugoslavija je majhna država z 18 milijoni prebivalcev. Toda država, ki ima ogromno preteklost, bogato herojsko preteklost, ki pa tudi danes zavarovati svoje dostojanstvo in svojo čast, ki zna biti dosledna in ki bo tako tudi ostala. Mlade generacije naj nadaljujejo to pot. Toda to je mnogim na poti in gledajo, kako bi nam škodovali.

Tovariši in tovarišice! Ko sem govoril o vzgajanju, sem pozabil omeniti zadevo, ki ji sicer pripisujem ogromno važnost. To je fizična vzgoja naše mladine. Pri nas je sport razmeroma razvit in imamo razne klube, nogometna in druga društva, košarkarje, namizni tenis itd. Vse to je dobro, vse to moramo imeti in moramo tekmovali tudi po svetu z drugimi športniki. Toda hotel bi poudariti pomen množičnega športa, zlasti pomen telesne vzgoje na vasi. Ta telesna vzgoja se ni dovolj zajela naše mladine tako, da bi imela po vsej državi enoten značaj. Iščemo nekakšne oblike. Dobro je imeti bogastvo teh oblik. Toda prav tako je potrebno, da imamo tudi tisto, kar je skupno vsem, to pa je fizično vzgajanje v obliki lahke atletike. Mislim, da bi morala mladina dati pri tem večjo iniciativo. In obveznost vsakega našega mladince naj bi bila, da se bavi s kakšno panogo športa, poleg tega pa vsekakor tudi z lahko atletiko, ki je potrebna za vse druge športne panoge. To sem vam hotel položiti na srce, da ne bi pozabili na telesno vzgojo kot kot najvažnejšo stvar za okrepitev in zdravje naše mlade generacije.

NEPOSREDNA AKCIJA JUGOSLOVANSKE MLADINE

Sedaj, tovariši in tovarišice, mi dovolite, da vam na koncu objavim neko stvar in da postavim pred vas nalogo. Zvezni izvršni svet je sklenil, da se naša mladina ponovno angažira na velikih zveznih akcijah. (Burno odobravanje in dolgo klicanje Tita s skandiranjem: Mi smo Titovi! - Tito je naš!) Mi smo no vojni, kot veste, imeli veliko akcij. Naša mladi-

Ljubljana, 27. jan. V Domu Maksa Perca je bila danes občinska konferenca Zveze komunistov Slovenije občine Center. Na konferenci so obravnavali delo osnovnih organizacij in ostalih političnih organizacij v zadnjih dveh letih, pri čemer so ugotovili, da so bili doseženi dobri uspehi. Po poročilu občinskega sekretarja Uroša Rupreta, so se delegati razdelili v tri komisije in sicer za ideološka in organizacijska vprašanja ter za družbeno in delavsko upravljanje. V raz-

dražje, pa ne smemo pozabiti na to, da se nekaj mora potrošiti tudi za izgradnjo človeka. Človek nekaj velja in pri nas mora človek največ veljati. Ne menim, da dela mladina dražje, ako pa bi računali in upoševali vse elemente, bi se videlo, da je delo mladine vedno cenejše. Sedaj vam dajemo kot nalogo, da zgradite mladinsko cesto bratstva in enotnosti od Ljubljane do Djevdjelije. (Dolgo odobravanje.)

Mladinska cesta od Ljubljane do Zagreba naj bi bila dogotovljena do 29. novembra letos. In v aprilu je treba začeti delo. Dali vam bomo vsa tehnična sredstva, ki so vam potrebna za to, tako da bo sedaj lažje in bolje, kakor je bilo pri prejšnjih velikih delovnih akcijah, ko ste marali imeti več kram-pov. Dali bomo tudi kamione in vse drugo, kar bo potrebno, da bi mogli zares dobro izpolniti svojo nalogo. To delo bo trajalo par let, toda ne vem točno koliko in vam ne morem dati reka za erbski in potem za makedonski. To bomo kasneje določili. Med tem upam, da vam bo tudi to potrebno polovico časa manj, kakor da bi opravljali ta dela sama s stroji in s strokovno plačano delovno silo. (Odobranje.)

pravi je sodelovalo izredno veliko število delegatov, razen njih pa je v dopoldanski in popoldanski razpravi govoril tudi sekretar CK ZKS Miha Marinko. Podrobneje poročilo o tej konferenci bomo objavili v jutrišnji številki.

enkrat najlepše pozdravljam v imenu Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Konec govora generalnega sekretarja ZKJ Josipa Broza - Tita so delegati pozdravili z dolgoletnim odobravanjem. Za tem je predsedujoči Bilanović izrekol predsedniku Titu v imenu kongresa zahvalo za besede, ki jih je naslovil na mladino Jugoslavije. Bilanović je dejal, da bo mladina še nadalje izpolnjevala naloge v socialistični izgradnji države in da se bo gradnja avtomobilske ceste Ljubljana - Zagreb začela 1. aprila in končala 29. novembra kot velika delovna akcija, ki jo prevzame mladina kot obveznost za letos.

VI. kongres delovne mladine je sprejel za tem naslednji dnevni red:

1. izvolitev delovnih teles kongresa;
2. poročilo CK o delavnosti Ljudske mladine od V. do VI. kongresa in poročilo nadzorstvene komisije;
3. poročilo o vlogi in naloge Ljudske mladine v družbenem samoupravljanju;
4. predlog in sprejem novega statuta;
5. sprejetje resolucije kongresa;
6. izvolitev novega Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije.

Po izvolitvi delovnih teles kongresa in sprejetju predloga, naj se poročilo CK in nadzorstvena komisija ne prebereta, ker sta bili že prej dostavljena delegatom, je dobil vseden član centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije Mika Tripalo, ki je poročal o vlogi in nalogah Ljudske mladine v družbenem upravljanju.

Ljubljana, 27. jan. Danes je Obrtna zbornica LRS odprla šolo, v kateri se bodo izpolnjevali vodilni kadri v obrti. Svečanemu pritetku so med drugim prisostvovali člani izvršnega sveta LRS Tone Fajfar, Vlado Majhen in Julij Beltram. Svečanost je pritel predsednik Obrtne zbornice Leopold Potočnik, ki je med drugim dejal, da tako velika udeležba sušiteljev zgornje priča, kako zelo se vodilni obrtniški kadri zavedajo pomena te šole. Za njim je spregovoril Tone Fajfar, ki je sušiteljem razložil naloge, ki jih mora obrtnišvo izpolnjevati ter o perspektivnem planu razvoja obrti v LRS. Povedati je treba, da se bo moralo v bližnji prihodnosti število obrtnih lokalov in uslug, spričo vedno naraščajočih potreb, povečati. - Vzpretdeno z ustanavljanjem novih obrtnih lokalov pa bo rastila tudi potreba po novih delavcih, ki bodo vodili obrt. Prav zato pa morajo biti le-ti sposobni. - Po krajši svečanosti je začela šola s svojim rednim delom.

Popoldansko zasedanje kongresa

Kongres se je nadaljeval popoldne, ko je bilo podano poročilo verifikacijske komisije, po pri-nakar se je začela razprava o referatu predsednika CK Ljudske mladine Jugoslavije Mike Tripala. Popoldne so prisostvovali kongresu člani CK ZKJ Veljko Vlahović, Miloš Minič in Velimir Stojnić.

Popoldne so pozdravili kongres zastopniki mladinskih organizacij iz tujih držav.

Delegati VI. kongresa Ljudske mladine Jugoslavije je v imenu komsomolcev in mladine Sovjetske zveze pozdravil sekretar CK komsomola Vladimir Semičanski, ki je med drugim dejal:

»Naša delegacija je prišla k vam kot prijateljem, tovarišem, s katerimi jih vezeta skupna delavnost in borba v drugi svetovni vojni proti skupnemu sovražniku - fašizmu. Naša mladina se dobro spominja herojske vloge, ki jo je imela v tej borbi jugoslovanska mladina pod vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije. Po končani vojni je mladina Jugoslavije pozitivno gradila objekte gospodar-skih podjetij, ceste in železnice ter je aktivno sodelovala pri obnavljanju porušenih mest in vasi republik. Komsomolci in vsa sovjetska mladina spoštujejo slavne borbene in delovne tradicije Ljudske mladine Jugoslavije ter vam žele nove uspehe v borbi za izgradnjo socializma v vaši državi, za mir po vsem svetu. V tej častni borbi vas bo sovjetska mladina vedno tovariško podpirala. Iz srca želimo vaši zvezi, da bi uspešno izpolnila naloge, ki jih je poudaril tovariš Tito v svojem govoru tem kongresu.

Po pozdravnih besedah je sekretar komsomola Semičanski izročil predsedniku CK Ljudske mladine Jugoslavije Miku Tripalu darilo.

Zatem je pozdravil kongres generalni sekretar mladine Nedestura (Tunis) Mahmud Mahmoudi, ki je poudaril, da bo ta kongres za mladino v Tunisu tem bolj važen, ker ji je omo-

gostil stik z zastopniki mladine iz mnogih držav. Topla prisrčnost, ki jo doživljamo, bo pripomogla k okrepljeni učinkovit-tejšega sodelovanja med mladino vseh držav.

Jugoslovanski mladinski kongres je pozdravil med ostalimi tudi predstavnik mladinskega sveta ZDA Samuel Nemoff, ki je med drugim dejal, da je v zadnjih 12 mesecih mladinski svet ZDA sprejel dvojje vajbi, da spremlja delo Ljudske mladine Jugoslavije. Odgovornost, ki leži na današnji mladini, se kristalizira v več oblikah. Mi v ZDA na primer imamo veliko nalogo v tem, da se zoperstavimo bučni rasistični manjšini, ki se bori proti ukinitvi rasnega razlikovanja. Metoda, ki jo smatramo za najboljšo, je ta, da odpremo čimveč kanalov in zvez med različni organizacijami, ki bodo skupnost pripravile do ukinitve rasnega razlikovanja. Tega ne delamo iz plitve želje, da zmanjšamo nam ne-naklonjeno propagando niti zato, ker je bela rasa v svetu v manjšini, temveč zaradi tega, ker priznamo osnovno pravico človeka do svobode in enakosti. Vloga, ki jo je mladina odigrala tudi v drugih državah in jo še vedno igra v borbi proti tlačnemu in krivičnemu, je velikega pomena: Indija, Indonezija, Severna Afrika, da naštej-em le nekaj primerov, kažejo prepričljivo globok vpliv, pa tudi vodstvo, ki ga ima današnja mladina.

Sesti kongres LMJ je v imenu Zveze socialistične mladine in Zveze kmetičke mladine Poljske pozdravila tudi član sekretariata Zveze socialistične mladine Poljske Felicija Ranaport, ki je dejala, da so tudi poljski mladi borci v najtežjih letih za naše narode, v letih borbe proti fašističnemu okupatorju, z globoko solidarnostjo in z občudovanjem spremljali vašo častno borbo jugoslovanskih partizanov. Prijateljske zveze, ki so bile tedaj vzpostavljene, so dobile svoje potrdilo tudi no vojni. Prebivalci Varšave niso pozabili vesele in delovne Jugoslovanske mladine, ki je s prostovoljnim delom pomagala obnovljati njihovo mesto. Po pozdravnem govoru je tudi predstavnica poljske mladine izročila Miku Tripalu darilo.

Ko je pozdravil VI. kongres predstavnik Mlade garde socialistov Belgije, Emil Vankelen, je med drugim dejal:

Pri našim vam bratske pozdrave socialistične mlade garde Belgije. Naše gibanje je srečno, ker vzdržuje zveze z vašo organizacijo. To nam omogoča, da bolje razumemo politične, organizacijske in kulturne probleme, ki stojijo pred vašo mladino in vašim delavskim gibanjem. Jugoslovanski tovariši, upam, da bosta naši dve gibanji še vnaprej vzdrževati tesne zveze, jutri pa tudi konkretno obliko sodelovanja za ostvareitev našega skupnega ideala.

Po govoru tujih delegatov so VI. kongres LMJ pozdravili predstavniki pionirjev iz Beograda, mladine železarne Sisak in kluba naprednih kmetovalcev iz Bačke Topole. V imenu 100 tisoč članov Počitniške zveze Jugoslavije so kongres pozdravili udeleženci študentskega pohoda, ki so obšli mesta, v katerih so že bili kongres USAOJ in mladinsko tovarno v Zagrebu Bratstvo jedinstvo.

V razpravi o poročilu predsednika CK Ljudske mladine Jugoslavije Mike Tripala, je popoldne govorilo pet delegatov, ki so posebno pozornost posvetili strokovni in gospodarski izobrazbi mladih delavcev ter sodelovanju mladine pri reševanju proizvodnih problemov. Razpravljali so tudi o šolanju učencev v gospodarstvu, o tehničnem izobraževanju mladine na vasi in o delu organizacij Ljud. mladine v vojski. Na koncu današnjega zasedanja so izvolili komisijo, ki bo obdelala sklepe iz jih poslala organizacijam Ljudske mladine Jugoslavije. Kongres se bo jutri ob 8.30 nadaljeval v komisijah.

Dela še preveč Obrtna proizvodnja lani za 8% večja

Proizvodna telovadba po kolektivih — Več sindikalne delavnosti v majhne kolektive — Za četrtletne gospodarske sestanke po podjetjih

Iz razgovora s predsednikom okrajnega sveta za obrt Lojzetom Ocepkom — Povečati kvantiteto in zagotoviti dober strokovni kader — Agencije naj pospešujejo obrtno dejavnost

Kdor se danes, ko imamo v gospodarskih organizacijah organe delavskega upravljanja, morda vprašuje, kaj naj povsem tem še dela sindikalna organizacija, bi se bil na nedavnem četrtletnem zboru Okrajnega sindikalnega sveta v Kopru kaj zlahka in hitro prepričal o neumnosti tega vprašanja.

Dejal bi, da je živahna in plodna razprava, ki je sledila poročilu predsednika OSS, Antona Sturma, dokazala, da se v koprskem okraju zavedajo svojih številnih nalog. Večja skrb za vsakdanje življenje delovnega človeka, za stanovanje in kritično obravnavanje napak, recimo na področju blagovnega prometa, skrb za politično-ideološko in strokovno izobrazbo delavca ter za boljše gospodarjenje — vse to in še marsikaj je prišlo na občnem zboru do svojega izraza.

Tudi po besedah sekretarja okrajnega komiteja ZK Alberta Jakopiča-Kajtmira manjka v gospodarskih organizacijah koprškega okraja, kljub nedvomnim uspehom v zadnjih dveh letih, še precej do tega, da bi smele sindikalne organizacije same zadovoljno gledati na svoje dosedanje delo. Še vedno imamo v podjetjih opraviti s primeri zelo slabe delovne discipline, opraviti z napačnim gledanjem, da je mogoče reševati vprašanje standarda predvsem z večanjem plač ali celo z uravnilovko; opraviti s slabim ali celo z nikakršnim varčevanjem pri materialnih stroških, ki neupravičeno raste-

jo; z malomarnostjo do strojev, ki podjetju niso potrebni, a zanje le plačuje anuitete itd. Skratka, ni ga in ne smelo bi biti v podjetju negativnega pojavnosti, za odpravo katerega se sindikalna organizacija ne bi hotela zavzeti.

Za tako udeleževanje pa ne zadošča samo aktivizacija delovnih ljudi, ki že so člani sindikalne organizacije, temveč je potrebno tudi resnejše prizadevanje, da postanejo člani vsi zaposleni ljudje. Po besedah govornika iz Pirana je v okraju vsaj 4000 (okrog 14%) zaposlenih, ki niso člani te organizacije, od tega številna pa odpade kar dobra polovica na delavce v raznih obrtnih strokah. Ta podatek pove, da so se sindikalna vodstva, v strahu pred drobnim organizacijskim delom, izgubila težavam, do katerih nujno pride v organizacijskem delu med delavci po majhnih obratih.

Sklepi so lepa reč in kar navdili smo se jih, da zaključimo s celimi stranmi dobrih sklepov malone vsako količnik pomembno zborovanje. Na tu obravnavanem občnem zboru takega uradnega sprejemanja sklepov ni bilo. Delegati so bili mnenja, da je dala razprava novemu predsedstvu okrajnega sindikalnega sveta dovolj smernic, no katerih naj uravna delo, da bo uspešnejše. Ne glede na to, naj omenimo dve, tri stvari, ki so gotovo prišle v zapisnik občnega zbora.

Z namenom izboljšati spretnost delavcev v proizvodnji in obenem zmanjšati število nesreč pri delu, si bodo sindikalne organizacije, v skladu s pogojem, prizadevale uvesti dnevno proizvodno telovadbo (med delovnim časom). Na pobudo okrajnega sveta za telesno vzgojo so s tem ponekod že začeli in to s pravimi uspehi. V mnogih tehnično-naprednejših delavcih (na Svedskem, Finskem, Nizozemskem, v Nemčiji, Sovjetski zvezi in na Kitajskem na primer) je taka telovadba že dolgo v navadi in daje odlične rezultate, tako glede telesnega počutja delavcev kot glede lažjega premagovanja delovnih težav pri enoličnih zapletljivih in večji delovni storilnosti.

Ker kaže preteklost na velike pomankljivosti sindikalnega dela med majhnimi kolektivni, je treba prav v teh povečati organizacijsko dejavnost in pritegniti tudi člane majhnih (obrnih) kolektivov v aktivno članstvo.

Da bi se povečalo med delavci, ki niso člani nobenega or-

gana delavskega upravljanja, zanimanje za poslovanje v podjetju, naj bi sindikalne organizacije vsakega četrt leta organizirale sestanke vsega kolektiva, z eno samo točko dnevnega reda: temeljit pregled dela in poslovanja v zadnjem četrtletju. Na njih naj bi člani kolektivov do kosti prepreršali prav vse, kar se dogaja v podjetju in tako pomagali odpravljati nepravilnosti.

Ob koncu se se delegati občnega zbora pogovorili še o nalogah, ki čakajo sindikalne organizacije ob bližnjih volitvah F. M.

Eden izmed činiteljev, ki naj po svoje skuša pomagati pri skupnih naporih za izboljšanje življenjske ravni je tudi obrt. Vseposod slišimo, da je treba ustanovljati nove obrtne obrate, predvsem uslužnostne, ki naj skušajo kar najbolj omiliti velike potrebe prebivalstva vsaj v tistih strokah, ki jih občutno manjka. Ob tem smo se obrnili na predsednika okrajnega sveta za obrt Lojzeta Ocepka, da bi nam povedal, kakšno politiko je zavzel svet v ljubljanskem okraju. Tov. Ocep se je rad odzval in nam nekako takole nazival misli o delu sveta:

Svet za obrt že ves čas stremi za razširitvijo obrti ne glede na sektor lastništva. S tem bi ne samo mnogo pripomogli k zboljšanju oziroma hitrejšim uslugam prebivalstva, temveč bi tako pospešili tudi razvoj konkurence

s tem pa bi preprečevali tudi pojave monopolizma, kar bi odločno vplivalo na cene. Zlasti želimo razširiti gradbeno stroko, ker so kapacitete tu zelo šibke. Svet za obrt tudi redno sprem-

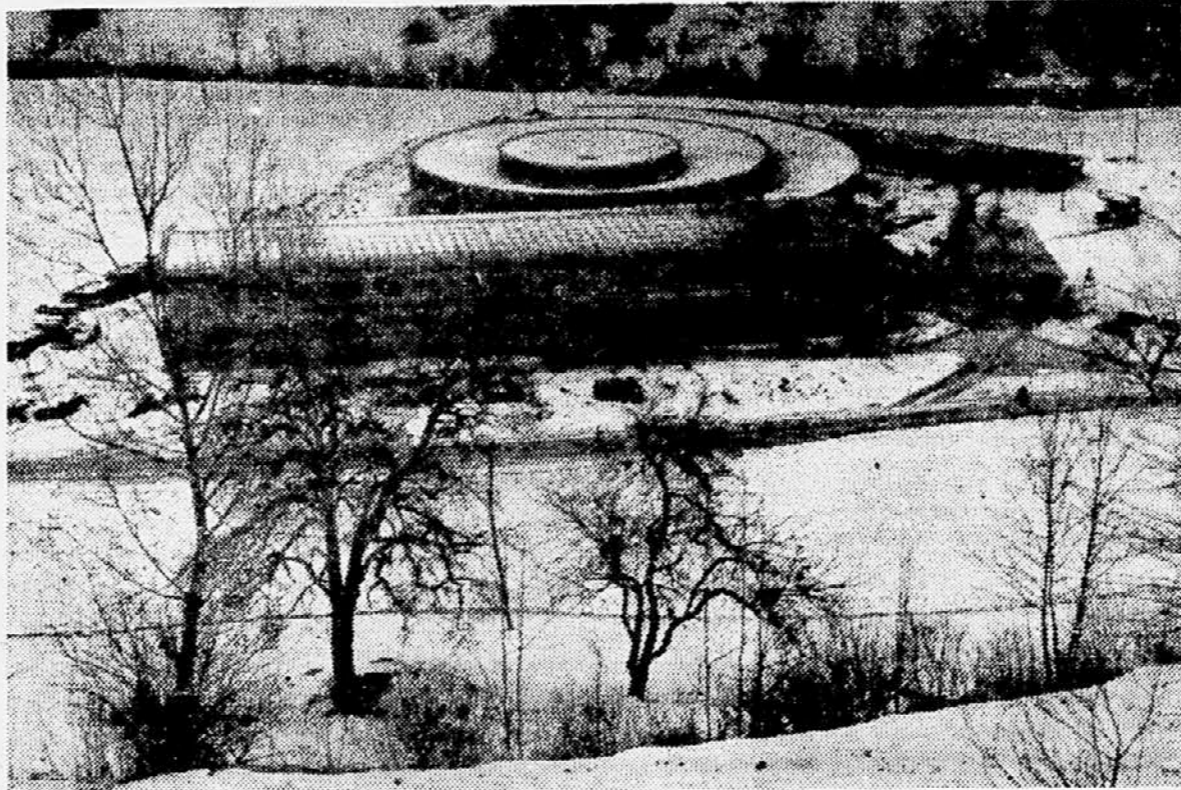
lja politiko občinskih ljudskih odborov, kako in na kakšen način pospešujejo obrtno dejavnost. To zlasti zato, ker dokaj pogosto opažamo težnje posameznih ljudskih odborov, da bi uklinili nekatere obrtne delavnice z utemeljivijo, da niso rentabilne. Proračunskih sredstev za asanacijo teh delavnic pa nimajo. Svet stoji na stališču, da obratov ne gre uklinjati, če pa občina nima sredstev, pa naj da obrtno dovoljenje zasebniku.

Razen tega nekatere občine še vedno preveč obdavčujejo obrtne obrate, želeč pri tem dobiti čimveč sredstev, za kritje proračunskih izdatkov. Ne vidijo pa pri tem potreb kraja in prebivalstva, niti splošnega namena za dvig standarda. Z visokimi davki povzročajo visoke cene in gledajo uslužnostno obrt z materialom in orodjem, deloma tudi iz uvoza. Te, takimenovane agencije bodo seveda morale postati tudi organizatorji dela in proizvodnje sploh. Organizatorji bodo morale delo na domiki je morda že prišlo iz prakse, pa je dobro in koristno. Uveljaviti naj bi se tudi kot posrednik med proizvajalcem in potrošnikom. Ne bodo pa organizatorji novih delavnic, temveč le, kot rečeno, posrednik. Agencije ne bodo bavile tudi z odkupovanjem potrošnih predmetov in organizacijo trga. To velja zlasti za večja potrošna središča. Posebno važna bo razširitev ženske in otroške konfekcije, umetne obrti, izdelovanje suhe robe, izdelkov iz plastičnih mas in tako dalje.

V industriji in kmetijstvu so s kooperacijo dosegli dobre uspehe, zato nameravamo leto uvesti tudi v obrt. Zlasti v zasebni obrti je mnogo neizkoriščenih kapacitet, dočim ima družbeni sektor ponekod močno iztrošene stroje. Skušali bomo s pogodbenimi vezmi druga sektorja, ki bi tako druga drugega izpopolnjevala in si pomagala. S tem bo nedvomno dosežen napredek. Razen tega pa bomo skušali v družbenem sektorju vsaj nekatere obrti izpopolniti tako, da bodo sposobne za serijsko proizvodnjo in da bodo lahko prevzemale velika in kvalitetna dela. Nenormalno se nam namreč zdi, da so doslej opravljali večja javna dela le zasebni obrtniki. Občinskimi ljudskimi odborom smo že naročili, da ugotovijo vzroke za to.

Poseben problem obrtništva so kadri. Nekateri panoge skoraj izumirajo, tako optična, dimnikarska, gradbena itd. Seveda je v zvezi s tem tudi vprašanje pravilnega nagrajevanja v posameznih panogah obrti. Pri nagrajevanju pomočnikov ni bilo nekih neskladnosti, vendar tega ni moč trditi za vajence. Treba bo organizirati strokovne vajeniške šole in sklad za kadre, ki ga ima okrajni ljudski odbor, črpati tudi za obrt. Občine pa bodo morale trdi pripraviti skupaj z zbornicami tečaje za kvalifikacijo.

Da bo uspeh te politično športne manifestacije čimvečji in čimboljši, se bodo ljubljanski morali dobro pripraviti. Ne gre samo zato, da se zakotovi dobra udeležba tekmovalcev in udeležencev pohoda; pri tej spominiski svečanosti, bodo morali sodelovati vsi prebivalci našega glavnega mesta. Le tako bo mogoče, da postane »Pohod ob žici okupirane Ljubljane« res množična in tradicionalna prireditelja ob prazniku osvoboditve Ljubljane.

Tovarna precizn. mehanike »Niko« v Zeleznikih je prva tovarna te vrste v naši državi, ki ima obrate v krožni stavbi, katere središče je orodjarna, in podolgovati stavbi pa bodo upravni prostori tovarne, menza, slačilnica, kopalnica in ambulanta. — Foto: Dušan Gostinčar.

PARTIZANSKI POHOD

»Ob žici okupirane Ljubljane«

10 let Inštituta za raziskovanje zdravilnih rastlin v Srbiji

Inštitut za raziskovanje zdravilnih rastlin Srbije v Beogradu slavil letos desetletnico svojega obstoja. Pred desetimi leti je prof. Tucakov s svojimi sodelavci položil temelje tej ustanovi, ki je v desetih letih pokazala že mnogo uspehov. Takih inštitutov je po svetu le malo. Od vzhodnih držav ga imata le Poljska in Rusija.

Naša država ima dosti zdravilnih rastlin in predstavljajo zdravilna zelišča za nas precejšnjo vrednost in važno izvozno postavko, saj izvozimo vsako leto za stočine milijonov zdravilnih zelišč. To delo z zdravilnimi rastlinami pa je bilo treba tudi strokovno urediti in pomagati s strokovnimi nasveti pri usotavljanju rastišč zdravilnih rastlin, pri nabiranju, sušenju in shranjevanju, kajti zdravilne rastline so občutljiv organizem, ki pri nepravilnem delu izgubi zdravilne snovi.

Problemov je polno, saj še nimamo jasne slike o rastiščih naših zdravilnih rastlin, o količinah, niti o sestavi zdravilnih snovi. Vse to je bilo treba šele pregledati in preiskati.

Inštitut je sedaj posvečal največ časa spoznavanju zdravil-

nih rastlin v Srbiji, Vojvodini, Makedoniji, Crni gori in delno v Bosni. V nekaterih predelih so že točno popisane vse zdravilne rastline, ki tam rastejo. Narejene so analize delujočih snovi, narejeni so zapiski o uporabljanju v ljudski medicini in ekonomski obratni, kjer se nabajajo večje količine zdravilnih rastlin.

Inštitut vodi tudi vrsto poskusov z gojenjem zdravilnih volkovi iz Deliblatske pušče napadajo živino. V zadnjem času prihajajo volkovi iz Deliblatske pušče iz grebenskega gozda v bližnje vasi. Prihajajo celo na dvo-rišča, kjer davijo ovce in ostalo živino. V vasi Dupljaji, nedaleč od Vršca, so volkovi v eni sami noči raztrgali 20 ovac.

IZVOZ DIVJADI

Z izvozom divjadi in divjačin ustvari naše lovstvo praecejšnje količine deviz. Skupna letna vrednost tovrstnega izvoza znaša približno 75.000 dolarjev.

Od divjadi izvažamo jerebice in zajce; s temi plemeniti v tujini kri ali pa jih na novo nasajajo. Jerebice izvozimo letno za okrog 6000 dolarjev, in sicer v Švico in Francijo. Zajce kupujejo v glavnem Francozi, letno na jih prodamo za okrog 30.000 dolarjev. Zaradi odličnih lastnosti so slovenski zajci še posebej iskani. Glavne odlike naših zajcev so: razmeroma veliki, so naravno odporni, pogin (med prevozom in prve tri dni po spuščanju) doseže komaj 2 odstotka in je v svetu najnižji. Zadnje čase so Čehi Madžari in Romuni vrgli na svetovno tržišče velike količine živih zajcev in to izpod lastne cene. Zaradi množičnega pogina so Romuni takoj izpadli iz konkuren-

ce, Čehi in Madžari pa so svojim »dampingom« precej prizadejali jugoslovanski izvoz. Francozi so namreč nekatere pogodbe izigrali, češ da je zapadlo uvožno dovoljenje. Zato je več vagonov zajcev iz Jugoslavije poginilo. Slovensko lovstvo za sedaj ni utrpelo škode. Kljub temu, da so cene zajcem zelo padle, pa na lovski zadrugi upajo, da bo slovenske zajce zaradi odličnih lastnosti še vedno mogoče dobro prodati.

Tudi pri prodaji divjačine je konkurenca zelo močna. Čehi, Madžari in Romuni so prav tako pod ceno ponudili velike količine uplenjenih zajcev. Tem so se pridružili še Avstranci z ogromnimi količinami kunccev. Trenutno je mogoče prodati v tujini zajce po 250 obratunskih dinarjev za kilogram in ni točno, kot smo bili nedavno zapisali, da dobijo lovske družine za v tujino prodanega zajca 2000 dinarjev.

Manifestacija naj bi postala tradicionalna in se že letos razširila na sodelovanje tekmovalcev iz vse države. Letošnji program pohoda je spremenjen tako, da se bodo te manifestacije lahko udeležili tudi starejši borci in aktivisti NOB in člani družbenih organizacij. Lani so tekmovalci skoraj vsi progo pretekli, kar je bil prevelik napor tudi za fizično dovolj pripravljene tekmovalce. Zato bodo letos ekipe šle na pohod in ne na tek ob nekdanji žici okoli Ljubljane. V partizanskem pohodu bodo lahko sodelovale ekipe organizacij ZB NOV, ekipe družbenih organizacij, okrajne ekipe Ljudske milice, ekipe enot JLA, mestne reprezentance in ekipe oredov predvojske vzgoje. Pri ženskah pa bodo nastopile ekipe organizacij ZB NOV, družbenih organizacij in mestne reprezentance. Dolžina proge za vse udeležence pohoda bo dolga okoli 35 kilometrov. Novost, ki je bila tudi letos uvedena, je streljanje na določnem mestu. Uspeh pri streljanju bo štel tudi za plasman ekip.

V ekipah mestnih reprezentanc bodo lahko nastopili le tekmovalci atletični, ki so registrirani pri Atletskih zvezah republik. Tekmovanje bo kvalitetno in bo dolžina proge za vsakega tekmovalca znašala okoli 7 km. Tekmovanje reprezentanc bo potekalo po štafetnem sistemu.

Divjačino prodajamo predvsem v Nemčijo, Švico, Belgijo in Italijo. Razen zajcev cenijo srniče in jelenje meso. Meso divjačine je v tujini zato tako iskano, ker vsebuje veliko več vitaminov kot meso domačih živali. V ponudbi srničje mesa se je našim dosedanjim konkurentom pridružila še Avstrija; v Jeleni pa so pritisnili Švedi in Norvežani ter celo Angleži. Nedavno sta se pojavili na svetovnem tržišču divjačine Kifajška in Japonska. Ponudili sta velike količine fazanov, odlično embalaranih (z celofanske vrečice).

Prisravnica divjačine za izvoz precej stane. Najprej se mora poslati v zmrazovalnice in nato šele pakirati. Prav tu pa bo treba še več skrbti in iznajdljivosti, ker bomo samo na ta način uspešno konkurirali ponudnikom iz drugih dežel.

PISMA uredništvu

Je tako vozilo za javni promet?
Prejšnji četrtek sem bil v Crnomlju, ko je tja pripeljal številine potnike iz Poljske avto iz Kolpi autobus podjetja »Auto podjetje« Kočevje. Izstopilo je okoli 50 potnikov. Ko sem videl vozilo od blizu, sem se začudil, kako da tako razbitino sploh pustijo na progo.

Avto je ves polomljen. Stene se majoje in so močno vrgaste. Pri polni obtežitvi se karoserija seseda, da pokajo šipe, zadnji del vozila pa se upogne do ceste. Pod v avto-busu je prelomljen in se sedežev vidi cesta. Vrata pri vstopu zijajo za več prstov (na sl'ki). Sedeži so oguljeni, raztrgani in polomljeni, streha je zasnilo zakrpana s črno pločevino. Ko so zadnjič med vožnjo odpadla zadnja vrata, so jih v delavnici enostavno pribili z žebli. Sofer in spreprodnik imata vedno pri roki žeblje, da priprieta, če se kaj preveč razmaje ali odtrga.

O varni vožnji v tem vozilu ni govora, o kulturnem prevozu pa še veliko manj. Vozilo je celo brez dvigala in če imajo okvaro na gumah, si ne morejo nič pomagati.

Kaj neki misli podjetje, ki pošlje na ceste, za prevoz ljudi, katerim je to edino prometno sredstvo, tako razbitino? Ali je res za Poljanec dolino, kot se večkrat sliši, vse dobro? Kaj pa varnost potnikov in njihovo zdravje?

V korak z razvojem
Tovariš urednik! Nedavno sem se za kratek čas zadrževal na železniški postaji Ilirska Bistrica in opazil dva napisala, ki sta me opozorila na že davno prežvela pojmovanja. Prvi, »Ne piši po zidu, ker te čaka stroga kazena, je vsaj z vzgojnega stališča druž-

be, ki gradi socialistične družbene odnose, več kot absurden. Da niti ne omenim, da je kaznovanje možno le, če kršilca zalotijo pri dejanju. Menim, da socialistična vzgoja genit ne smejo operirati predvsem z grožnjo kaznovanja, če naj dosežejo svoj namen. Pogosto zaleže dobra beseda ali kaj podobnega neprimerno več.

Drugi napis »Čuvaj državno imovino« pa ni samo slab slovenski prevod gesla v srbski, temveč je v nasprotju z našimi družbenimi odnosi. Kot industrijska in mnoga druga podjetja, so tudi jugoslovanske železnice družbeno premoženje, ki ga upravljajo prizadeti kolektivi v skladu s prepisi zakona o družbenem opravljanju. Da je tako, dokazujejo napisi v kratičah JZ (Jugoslovanske železnice) in ne več JZD (Jugoslovanske državne železnice). Če je napis JZD, ko najti recimo na pepelnici po vagonih, ali v travkah za odpiranje oken, je to razumljivo, saj bi dosledna odstranitev teh čez oči terjala precej izdatkov. Zamejnati zastarele napise — gotovo ni tako samo v Ilirski Bistrici! — »Čuvaj državno imovino« na kartonih na čikalnicah s sodobnejšimi, na primer »Pazi na družbeno premoženje« na ne stane več kot nekaj dobre volje. Tudi tu gre za vzgojno vprašanje: ob takih navilih nam lahko otroci doraščajo z napačnim gledanjem na naše družbene odnose.

F. M.

FILIP KALAN

Ženska, smrt in lira

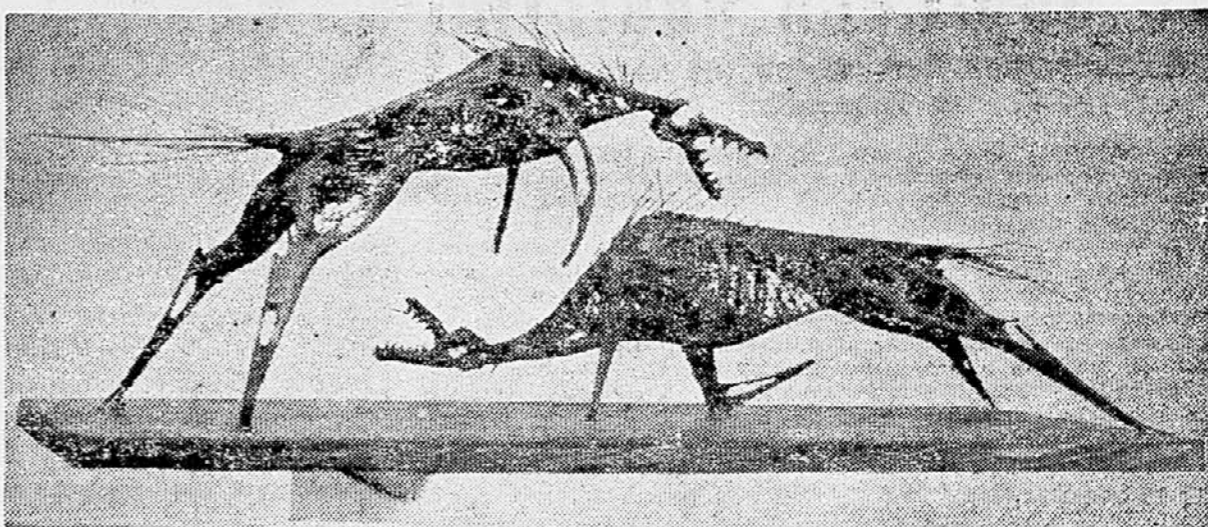
L Miroslava Krleža rodbinski cikel o Glembejevih, napisan in prvič objavljen po raznih periodičnih publikacijah med leti 1926—1930 se je uveljavil s

jektivne razloge. Med temi razlogi se razbirata že na prvi pogled dva, ki znatno zavirata široko publiciteto zlasti za Glembejeve: nepriljudna fragmentarnost in regionalna govornica. In

Baročno mnogoličen je tudi ves ta videz tako naturalistično opredeljeni svet glembejevske družbe:

Zbeganja in zamotana puberteta doživlja mladih Glembejev — Marcel Faber-Fabrizy. Erotično razočaranje občutljivih, čustvenih, hysteričnih žena, ki hiraajo v glembejevskih zakonih — Laura Lenbachova, Melita Klanfarjeva, Klara Aurelova. Ostra, boleščno prenapeta, krvava dialektika nadarjenih ekscentrikov iz zadnjega rodu Glembejevih — Leone Glembay, Oliver Urban. Brutalni izbruhi barbarske vitalne sile v predsmrtnih krčih starih Glembejev — Naci Glembay. Jezuitska spretnost in diplomatska hinavščina visokih cer-

svote družbene biti. Ustramo si, tej skupni usodi, in vendar končno priznajo, da jim v tej komični, aštrij in groteski, čilu, po razrednosti vkljenjen v to usodo. Nad vsemi leži moč brezizhodnosti: ta, da se glembejevščina nikoli v nobenem Glembayu ne zataji. Tako se vrne iz tujine Leone Glembay, slikar, doktor filozofije rezonér, da pospeši propad očetovalne hiše s svojo bolešno obtoževalno in razkrajajočo dialektiko. Vse sodi in obojsja, očeta in mačeho in samega sebe in vsa glembejevščina in vendar se vse izteče v prazno, zakaj v trenutku fizične in psihične izčrpanosti ga pošili glembejevska kri: krog se sklone. Glembay se povrne v zločin.

Te dni razstavljajo v Jakopičevem paviljonu trije mladi umetniki, ki so si nadeli ime »Skupina Be 54«. Skupaj so pred dobrima dvema letoma letoma upodabljajočih umetnosti, že prej pa jih je združil skupen obisk beneškega Biennala leta 1954 — za mlade umetnike tako močno doživlje, da so si po njem izbrali ime za svoj sedanj nastop. Edini kipar v tej skupini je **SLAVKO TIHEČ**. Studiral je pri profesorjih Karlu Putrihu, Borisu in Zdenku Kalinu. Domači javnosti se je že večkrat predstavil: na razstavi ob desetletnici Akademije, v svojem rojstnem mestu Mariboru na spomladanski razstavi mariborskih umetnikov leta 1957 in potem še v Celju, kjer je lani razstavil skupaj z Avgustom Cernigojem. Istega leta je razstavil znova v Mariboru skupaj z Rudolfom Kotnikom. Na razstavi v Jakopičevem paviljonu se Tiheč predstavlja predvsem s malo plastiko iz patiniranega mavca v žični ali mrežasti montaži, ki dokazuje njegovo intuitivnost v uporabi sodobnih oblikovnih in tehničnih pripomočkov. O tem govori tudi slika, ki jo objavljamo, plastika »Tretja vojna III.«

Miroslav Krleža

treh gledaliških besedilih: Gospoda Glembejevi, V agoniji, Leda. To trilogijo spremlja enajst malo znanih pripovednih sestavkov, ki dopolnjujejo dramske ciklus kot kulturno zgodovinske, družbeno kritične, psihološko analitične študije, tako da jih avtor po pravici opredeljuje nekako neobvezno kot »novela, fragmente in literarne portrete likov iz glembejevskega kroga: O Glembejevih, Dobrotnici. Kako je doktor Zlogor prvič v življenju srečal Zlogorja, Pogreb v Theresienburgu, Ljubzen Marcela Fabra-Fabrizy do gospodične Laure Warzenlovec, V megli, Ivan Križovčan, Baronica Lenbachova. Pod

vendar velja ugotovitev, da so glembejevske variacije na družbeno temo rodbinskega razkroja tak poskus v hrvaški književnosti, da ga kaže meriti z evropskim merilom, kakor Krleževa pisateljska faktura prenese takšno merilo, saj razodeva tisto emocionalno in mentalno izvirnost, ki jo izžareva samo živo razgibana osebnost. —

Slovstveno delo Miroslava Krleža si zadnji čas naglo pridobiva mednarodni sloves. Prav te dni je bila v Parizu premiera njegove »Agonije«, tam so natisnili tudi prevod njegovega romana »Povratek Filipa Latinovicza«. Zanesljivi znamenje prodora v evropsko javnost pa je bilo že v tem, da je napisal uvodno študijo ki francoski izdaji Krleževih novel tako ugleden kritik, kakršen je Léon Pierre-Quint, avtor standardnih del o Marcelu Proustu in Andréju Gidu. Lani je v francoskem Arrasu predaval o Krleži tudi Filip Kalan, ki je medtem pripravil novo zbirko svojih esejev z naslovom »Nemirni čas«. Izšla bo pri Cankarjevi založbi in v njej je vrsta sestavkov posvečena Miroslavu Krleži. Izmed njih ponatiskujemo esej o osrednjem ciklu Krleževe dramatike — o Glembejevih

kvenih dostojanstvenikov — Alojzij Silberbrandt. Alkoholizirani obupanci, ki jih je razpad habsburške monarhije podrl vse psihično ravnovesje — baron Lenbach. In naposled vse družbeni mehanizem tega parvenijskega okuplja s psihimi, brbljavimi, degeneriranimi predstavniki zamrla cesarskokraljeva psevdokultura — baronica Castell, doktor Altman, Tit Andronik Fabrizy advokat

V »Skupini Be 54« v Jakopičevem paviljonu razstavlja tudi slikar **VIKTOR SNOJ**. Med likovne učence profesorjev Antona Gajmira Kosa in Maksima Sedeja je pot privedla iz vrst tekstilnih tehnikov. V šoli, na projekti pri Radoju Hudoklinu in na študijskih potovanjih po Italiji, Franciji in Švici si je umetnik izoblikoval svojsko gledanje na likovne probleme. Njegova motivika je vizionarno fantazijska, imaginarna in pravilčno realna, vodi ga v svet gozdnih bajk in prikazni, prav tako pa tudi v prisluškovanje grozljivim pojavom v življenju. V tehničnem pogledu uvaja Snój pri nas malo znano posebnost, oljno tehniko, kombinirano s holandsko tempero, s katero ustvarja svoje učinke. — Na naši sliki vam predstavljamo njegovo panjsko konicno »Vešča«.

masko, Svatba velikega župana Klanfarja, Klanfar v Varadjevem.

Okvirna tematika Krleževe kronike o Glembejevih ni nova v sodobnem slovstvu:

Klasiki sodobnega romana so že v raznoterih oblikah obravnavali izvor in rast, veljavo in razpad meščanske rodbine. Za primerjavo ni treba se do Balzacove Cloveške komedije, kakor se je to malone že udomačilo med kritiki. Na pretek je veliko novejših del: Dostojevskega Bratje Karamazovi, Zolajevi Rougon-Macquartovi, Thomasa Manna Buddenbrook, Galsworthyjeva Saga o Forsytech, Proustov ciklus za izgubljenim časom, Gorkega Delo Artamanovih. Ti veliki zgledi so vsaj ponekod spodbudili rast Krleževe fragmentarne kronike in se zlivali s spodbudami tistih vzornikov, ki so znatno vplivali na razvoj Krleževe dramatike: Ibsen, Strindberg, Wedekind, Vendar čas že polagoma zakriva vse te zglede in spodbude — delo, spočeto sredi velikih vzorov, postaja polagoma čisto že zgled in spodbuda.

Res, da si to delo mednarodni sloves šele pridobiva: Dela slovanskih narodov prodirajo počasi na svetovni trg in na spored velikih gledališč. Stvar je znana: vsi ti narodi, skozi stoletja zaposleni še samo s svojim obstojem, niso kazali za kulturno propagandno pravega daru ne prave vtrajnosti. Nemara gre v primeru Miroslava Krleže še za druge, za sub-

banje iz teme v svetlobo.

Tako Krleža o Glembejevih.

Ta beseda opredeljuje dovolj nazorno značaj in bistvo življenjskega pojava, ki ga je avtor zajel v svoje dramske poizkuse in pripovedne fragmente. Vsi ti Glembeji, Urbani, Szlougani, Klanfarji, ki se z Glembeji zlivajo v dinamično gnoto panonskega darvenijstva, so se oprili kvišku s kmečkih in kramarskih položajev, kradli so in ubijali, goščali in izžemali, dobivali in izgubljali in nedanoma stoji na rampi javne dejavnosti, pohlepni in častihlepni, na videz že povsem civilizirani in usidrani med mestnimi patriciji, nadarjeni za uspeh in vendar že tako utrujeni od naglega uspeha, da zadnja dva rojstva teh na pol ukročenih barbarov že ne moreta več zakrivati znamenit neizgibnega razkroja.

Ta znamenja: Alkoholizem. Amoralnost. Ekscentričnost. Hysterija. Samomoril.

Miroslav Krleža obravnava ta zamotani kompleksi družbeni vprašani z raznoterimi sredstvi: svojeza pisateljskega daru: z močnim instinktom za dramatični značaj življenjskega gradiva, s strastno vneto za psihološki razbor značajev, z gledališko in pripovedno dialektiko, ki prežega vse navadne mere poetične elokvence in se bohoti v pravo baročno mnogoličnost umetniškega izraza.

Puba Fabrizy in Ivan Križovec, slikar Aurel, veliki župan Klanfar.

Ves ta prenasičeni svet — intinimi doživeti, družabnih spletk, trgovskih spekulacij, parvenijske nasilnosti in intelektualne onemoglosti — se različi — dialektiki Krleževega polemičnega temperatenta do ne navadno razgibane vizije življenja, ki ji to razgibanost še stopnjuje avtorjeva dvočlona zgovornost.

Ta zgovornost: Barbarsko neutrudna in dekadentno verbalistična — pravi literarni ekvivalent glembejevske vitalnosti.

Tri drame: Gospoda Glembejevi — V agoniji — Leda.

V tej gledališki trojnosti razpleta razgibana Krleževa zgovornost vsa bistvena vprašanja o razpadu glembejevske rodbinske skupnosti: Glembeje v lažnem blišču parvenijske prevzetnosti, ki se v svoji družbeni preživelosti nevdružno razkrajja v popoln moralni zlom — Glembeje v zakonskem trikotu ki se razodeva in življenjsko nesposobnost vseh treh oseb — Glembeje v groteskno onemoglosti melanholični erotiki, ki se iz čisto vsakdanje življenjske povzpeje do pravih čustvenih visokov.

Gospoda Glembejevi: Ljudje, ki se pogrezajo v vrtnice propada, spoznavajo čedalje bolj jalovost in minljivost

Oba zadnja simfonična koncerta sta jasno pokazala, kolikšne vrednote so skrivale v orkestru Slovenske filharmonije in kako jih je samo treba znati odkriti in jim pomoči do izraza. Medtem ko je Vavayannisu uspelo organizirati orkester nekako v zunanem, skoraj bi rekel materialnem pogledu, to je v pogledu skupne igre, ritma, zvoka, dinamike, je uspelo Efermu Kurtzu postaviti pred orkester problem čistega muziciranja, to je oduhovitvenja tonških likov brez zunanjih efektov in parad. In kako je za interpretacijski koncept Eferma Kuriza značilen poudarek na vsebinski, plati na odkrivanju duhovnih lepote glasbe, tako je tudi njegov zunanji videz dirigenta ves v službi umetnosti, brez želje, da bi imponiral publiko, po čemer zelo spominja na dirigente stare nemške šole, na Abendrotha in Knappertsbuscha.

V primerjavi z znanimi interpretacijami II. Brahmsove simfonije se mi zdaj za izvedbo ameriškega gosta značilna zmernost v tempu in dinamiki. Dirigent je odklanjal vsako pretirano bučnost in rezkost v pogledu zvoka in je oblikoval simfonijo v mejah skrbno negovanega blagoslavlja. Da bi dosegel čim večjo ravnovesje med instrumentalnimi skupinami in da bi omogočil skladom čim lepše razvijanje tona, brez napora in pretiravanja, je postavil — edino pravilno pri naših pogojih — ves orkester na isti nivo in tako s preprostim ukrepom odvel trolitokrat kritizirano premoč. Bilo je čutili skozi celo simfonijo, kako gradi dirigent svojo interpretacijo na čisto glasbeno vsebinskih elementih in se nikjer ne poslužuje cenenih efektov.

Orkester je bil pri takšni dirigentovi osnovni zamisli postavljen pred težke probleme, ki jih je — manj v Adagiu — v mnogočem zelo dobro rešil. V Adagiu pa mu je — zlasti v godalih — občutno primanjlovalo notranjega miru in popolnega obvladanja glasbene deklamacije.

Velik umetniški užitek je predstavljaval Mozartov koncert za flavto s solistko Elašno Šafer. Umetnica je izvedla kon-

cert zelo kultivirano, s pravo žensko toplino in v stilnih mehanizma dunajske klasike.

Zdi se mi prav, da vabi uprava Slovenske filharmonije vse pogosteje k sodelovanju poleg violonistov in pianistov tudi druge instrumentaliste, saj popornu in prijetno obogatitev in osvežitev koncertnega repertoarja. Pač pa mi ob uspelem koncertu prihaja na misel, da bi bilo morda pametnejše, če bi vodstvo Slovenske filharmonije, namesto da se trudi z velikimi števili dirigentov v svojem različnem, večših naravnost nasprotnim polnjovanjem pa vnaša v naš orkester samo zmedo, mu jemlje zaupanje ter ruši disciplino.

Uroš Prevoršek

Ameriška gosta v Filharmoniji

O DELU ZAVODA »PRIMORSKE PRIREDITVE«

Pogled nazaj in naprej

Ob ustanovitvi Zavoda »Primorske prireditve« pred osmihi meseci ustanovitelji pač še niso mogli vedeti, da jih čaka poleg nalog, ki so si jih takrat zadali, prirejanje raznih kulturnih prireditev za domače in tuje turiste v sezoni po večjih krajih koprškega okraja, še naloga, nadomestiti dejavnost Gledališča Slovenskega Primorja in Kopru, ki po uveljavljeni zakona o poklicnih gledališnih ni imelo možnosti za nadaljnji obstoj. Kot poklicna ustanova je bilo gledališče ukinjeno lani oktobra, njegove naloge pa je prevzel omenjeni zavod.

Na to svojo nalogo se je dokaj dobro pripravil že z organizacijo prvih letnih prireditev v lanskem sezoni. Kljub raznim pomanjkljivostim, ki so v začetku takšne dejavnosti prejkone nujne, je Zavod lanske sezono v treh obalnih mestih — Kopru, Izoli in Piranu — organiziral 29 kulturno-prosvetnih predstav, ki jih je obiskalo nad 15 tisoč ljudi.

Pri prvih letnih igrah pridobljene izkušnje je Zavod s pridom uporabil v tekoči gledališki sezoni. V vseh devetih občinah okraja je od oktobra dalje organiziral 83 nastopov, na katerih so sodelovali SNG iz Trsta, ljubljanska Drama, Eksperimentalno gledališče in Mestno gledališče iz Ljubljane, Slovenski oktet, Radio Ljubljana in Jože Tiran (s Cankarjevim večerom).

Ze dije časa pripravila Zavod obširen program za letošnje letne igre. Dosedanji razgovori z raznimi ustanovami dajejo upanje, da bodo pri teh letnih igrah sodelovali ljubljanska Opera, zagrebška »Komedija«, Maroltova folklorna skupina, ljubljanska Drama in Dom JLA iz Beograda, SNG iz Trsta bo

nastopilo s »Primorskimi zdramskimi prireditvami« in Shakespeareovo tragedijo »Romeo in Julija«, nastudirano posebej za predstavo na prostem. Dokaj verjetno je, da bo Zavod pridobil za sodelovanje tudi nekatere umetniške ansamble iz Romunije in Českoslovaske.

Posebej je treba omeniti: nobudo Zavoda, da bi koncertno dvorano v Postojnski; jami usposobili, za operne in baletne nastope. V tej smeri dela pri Zavodu poseben pododbor. V okviru tega gre tudi pomoč, ki jo bo letos Zavod dal organizatorjem že tradicionalnega, turističnega tedna v Postojni ob začetku sezone. Zavod bo v tem tednu organiziral vrsto kulturnih prireditev, ki bodo dele te, v bistvu turistični akciji, globlji pomen.

Isto velja za že znano »Portoroško noč«. Dosedanja kulturna prizadevanja Zavoda in doseženi uspehi zagotavljajo, da bo njegovo sodelovanje tudi te prireditvi dala obelježe lepše kulturnega dogodka.

Končno naj omenimo gostovanja raznih italijanskih kulturnih skupin, ki so jih doslej organizirali kulturni krožki italijanske manjšine, pa jih sedaj prevzema Zavod. To bo samo okrepilo že obstoječe zveze med italijansko manjšino pri nas in naprednimi kulturnimi skupinami iz Italije.

F. M.

Tretjega razstavljalca v »Skupini Be 54«, **RUDOLFA KOTNIKA**, privlačijo figuralne kompozicije velikega formata. Tudi on prihaja iz šole Gajmira Antona Kosa in Maksima Sedeja. Razstavil je na skupinski razstavi ob desetletnici Akademije in lani skupaj s kiparjem Tihečom v Mariboru. Na sedanjih razstavi prikazuje v oljni tehniki tihotična in vrsto kompozicij s konji. V tihotičju ga zanimajo cvetlični motivi, še boljše možnosti za stopnjevanje dekorativno garijne naravnosti pa mu tudi obravnava zivalskih figur. Variacije nanje pripovedujejo o njegovem slikarskem razvoju in iskanju samostojnega izraza. — Na naši sliki predstavljamo eno njegovih študij »Konja«.

Za napredek podjetja

S konference komunistov pri »Fructalu« v Ajdovščini

Na konferenci Zveze komunistov v podjetju »Fructal« v Ajdovščini so razpravljali predvsem o napredku podjetja. Delavski svet podjetja, v katerem je tudi osem članov Zveze komunistov, je na svojih sejah zelo živahno razpravljalo o gospodarskih problemih, rekonstrukciji podjetja in drugem. Da je podjetje doseglo v zadnjih letih lep napredek, nam dokazuje predvsem odkupljenost kolonije sadja in zelenjave. Leta 1954 so odkupili za predelavo 3,2 milijone kilogramov raznega sadja in povrtnin, lani 6,8 milijonov kilogramov, letos pa bodo verjetno predelali še okrog 9,6 milijonov kilogramov sadja in zelenjave.

bo sodelovala tudi pri uresnitvi načrtov za letošnje leto in pri rekonstrukciji podjetja. Poleg tega so sklenili, da bodo izboljšali politično-ideološko delo. Konferenca sta se udeležila tudi predsednik OLO Gorica inž. Karmelo Budihna in predsednik ajdovske občine Slavko Jež. Tov. Budihna je ob zaključku konference čestital kolektivni za dosežene uspehe in poudaril pomembnost tega podjetja, zlasti za napredek kmetijstva.

Povečanje proizvodnje v podjetju ugodno vpliva tudi na napredek kmetijstva. Podjetje seznanja kmete in kmetijske zadruge s potrebami trga in skrbno usmerja kmetijstvo k rentabilnejšemu pridelovanju. Pri tem bi lahko največ prispevalo sodelovanje med kmeti in kmetijskimi združenji. Podjetje pričakuje letos bolj urejen dotok sadja in zelenjave in tudi temu potrebno boljše poslovnanje.

Eden izmed osnovnih sklepov konference Zveze komunistov je bil še tesnejše sodelovanje z organi delavskega samoupravljanja in uprave podjetja. Organizacija Zveze komunistov pa

Obilen sneg, ki je zapadel prejšnji teden, je povzročil sicer mnogo nevedčnosti, pa tudi pravo zimsko razpoloženje. Celotne mestne ulice je spremenil v pravrate pravilnice pokrajine. Marsikateri Mariborčan bo težko uganel, da prikazuje slika pogled s Kajuhove ulice proti Braniku.

Seminar za vodstva mladinskih brigad

Da bi mladinske delovne brigade lahko uspešno izpolnjevale vse svoje naloge, je priredil CK LMS enotedenski seminar za njihova vodstva. Udeležilo se ga je 80 srednješolcev. Na seminarju so razpravljali o mladinskih delovnih brigadah kot pomembnih oblikah vzgoje naše mladine, o medsebojnih psiholoških odnosih v brigadah, o aktivni LMS v brigadi, politično-ideološkem delu, o načinu dela, higieni, kulturnem, športnem in zabavnem udejstvovanju ter drugem. Mnogo pozornosti so posvetili letošnjim delovnim akcijam in novemu pravilniku za brigade.

Razen na lokalnih bodo letos sodelovale mladinske delovne brigade tudi pri gradnji dveh športnih stadionov v Ljubljani, pri urejanju planinskih pašnikov na Pohorju, na avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb in pri gradnji Brkinske ceste. V dveh štiritedenskih izmenah bo delalo julija in avgusta 1000 brigadirjev na Pohorju, 800 v Ljubljani, 800 na cesti Ljubljana-Zagreb in 600 v Brkinih.

Šmarje pri Jelšah

V Šmarju in v vseh večjih krajih šmarske občine so se že začeli pripravljati na proslavo Prerešnega dne. Po vseh šolah bodo priredili interne proslave, v Šmarju pa tudi javno, na kateri bodo sodelovale poleg pionirjev še nekatere sekcije prosvetnega društva »Anton Aškerc«.

Osnutek novega brigadirskega pravilnika določa, da preskrbi investitor brigadirjem kratke hlače in copate ter po možnosti v vsakem delovšču televizijski sprejemnik. Brigadirji bodo delali po šest ur na dan, preostali čas pa bodo izrabili za politično-ideološko delo, športno in kulturno dejavnost ter zabavo. Ker so se lani mladinski aktivni v brigadah dobro obnesli, bodo tudi letos skrbeli za vzgojo in politično-ideološko delo, poleg tega pa se bodo povezali še z množičnimi organizacijami na področju delovščine.

Verjetno se bo že omenjenim akcijam pridružil še ena, in sicer gradnja novih blokov v študentskem naselju v Ljubljani, pri kateri naj bi prav tako sodelovale mladinske brigade.

Ski sport

Cetrta zaporedna zmaga Jeseničanov

V Beogradu je bila v nedeljo zvečer odigrana prvenstvena ligaška tekma v hokeju na ledu med ekipama Jesenic in Crveno zvezdo. Jeseničani so zmagali s 7:0. V lestvici vodijo zdej s mi s 8 točkami (31:1) pred Ljubljano in Partizanom s po 6 (27:12 oz. 13:10), Zagrebom in Crveno zvezdo brez točke.

Zagrebčan preteklo nedeljo dopoldne že gostovali na tem ledu in so se morali s precej izdatnim tovarom govor vratiti domov. Prav gotovo se bodo skušali v povratnem nastopu oddolžiti za ta težak obrok in nekoliko izboljšati razliko dobljenih golov v celoti. Po možnosti pa izpustiti domačim morda celo kakšno točko. V vsakem primeru bo tekma prav zanimiva in napeta, ker Ljubljaničan prav tako točke in gola niso nepotrebni.

Poleg smučanja tudi sankanje na Goriškem

Goriška ima, čeprav je znana po milem podnebu - vendarle vrsto znanih smučarskih centrov, po katerih ni predvsem mladina z veseljem vdira zima in športom. V vseh teh vrstah se priamnikuje celo najpotrebnejše opreme. Inzajdljivejši mladinci so si že sami izdelali smučke in celo tudi sanke, kar pa seveda nima pomeni rešitve tega problema.

Čeprav je torej smučanje in sankanje skoraj pogojeno z nabavo primernih rekvizitov in je tudi sezona v primorskih krajih krajša kakor drugod, je zanimivo za oboje med mladimi rodovi zelo veliko. Zai pa je posebno sankanje posevsem prepuščeno naključju, medtem ko je smučarstvo z vse boljšo organizacijo doseglo zadovoljivo raven. In vendar ne dvomimo, da bi se dal po snaki bolj pozitivni tudi sport na sankah. S prizadevanjem organizacij bi lahko začeli tekmovati s sanjami, sicer ne samo po strogo športnih merilih, temveč v praktični uporabi tega prevoznega sredstva. Na taka tekmovanja bi lahko pritegnili množico udeležencev, iz njih pa bi izbrali najbolj nadarjene in jih usmerjali v tekmovanje na sankah. Po teki strani bi imela društva Partizana prav hvaležno in zelo široko torišče za delo.

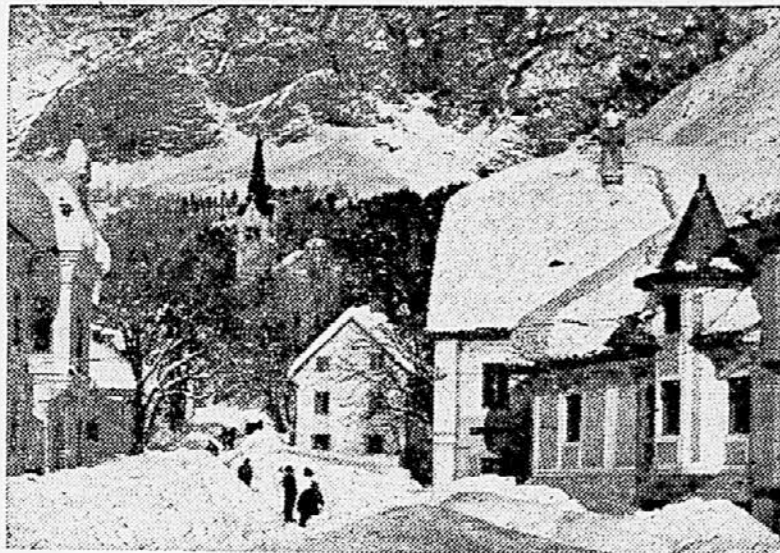
Na problem sankanja v zimskem času po Goriškem opozarjamo zato, ker je okrajni svet za telesno vzgojo v Novi Gorici osnovni društveno komisija, ki naj prvo nedeljo v februarju organizira (verjetno na Lokvah) osrednjeokrajno mladinsko prvenstvo v smučanju in sankanju. Najboljši na tem tekmovanju naj bi se po znezi udeležili republiške konkurence. Upajamo, da bo do tedaj razredni svet, ki je bil ustanovljen za nastope pripravljene tudi nekaj kmečke in delavske mladeži - skupno z učenci in gospodarstvi. J. P.

Smučišča na Bovškem vabijo

Bovška dolina je izredno privlačno turistično področje, saj privabi vsako leto na tisoče naših delovnih ljudi in tujcev, ki si želijo počitka v planinskih krajih ob modro-zeleni Soči. Bovška pa ni vabljiva samo poletni ampak tudi pozimi, saj nal-

sedaj vedno živahno. Tu so tudi smučišča ugodna za slalom, veslesalom, teke in druge zimske športne panoge. Vsa smučišča so v neposredni bližini avtomobilske ceste, ki pelje čez mednarodni blok na Predilu. Zadržanja leta se je v Logu zelo raz-

skih učiteljev pri okrajnih zvezah v Gorci pa jih prirejata tudi sami. Tako se društvo v Logu že lahko ponaša z dobrimi smučarji in skakalci, ki so dosegli na okrajnih tekmovanjih že vidne uspehe. Po smučarskih terenih v Bovški dolini je dovolj snega tja do polovice marca, na prostornih smučiščih pod Kaninom in drugih planinah pa še mnogo dlje, zato je pričakovati še nadaljnega napredka zimskega športa na Bovškem. E. S.

Bovec pozimi

de tam ljubitelj zimskega športa številna in lepa smučišča. Lepa smučišča so že v neposredni bližini samega Bovca. Še lepša pa najdemo nad Cezsovo, predvsem na pobočju Javorščaka, saj zadovoljijo celo najbolj zahtevnega smučarja. Tu prireja TVD »Partizan« iz Bovca vsako leto svoja društvena tekmovanja in ima tudi 20 metrsko skakalnico. Snega je dovolj tja do sredine marca.

Najlepša smučišča pa najdemo v prijazni vasi Logu pod Mangrtom, ki je le za 10 km oddaljena od Bovca. Tamkajšnji tereni se lahko kosajo z najboljšimi v Sloveniji. V vasi imajo mlado telesovzgojno društvo »Partizan«, ki si je z veliko poštrevnostjo zgradilo lepo 40 metrsko smučarsko skakalnico po načrtih inž. Stanke Bloudka. Skakalnica je ena najlepših na Primorskem. Poleg te pa imajo še dve manjši 25 in 15 metrske, ob katerih je

Dobro so se pripravili

V občini Crna so se na prve zore volivcev dobro pripravili, zato so bile tudi razprave na njih domala povsod zelo živahne. Presenetljivo dobra je bila udeležba in razgibanost zlasti v višinskih in industrijskih krajih. Ljudje so se na zborih zanimali za probleme širšega pomena. Razpravljali pa so tudi o raznih domačih potrebah. V Koprivni, kjer je trenutno v teku elektrifikacija, si želijo tudi kamionsko cesto, prebivalci Bistrice pa vsaj enkrat na teden zvezo s svetom. V Heleni so se rudarji zelo zanimali za investicijsko politiko občine. Povsod pa so pozorno prisluhnili poročilom odbornikov o letošnji gospodarski dejavnosti.

Zivahni so bili tudi zbori volivcev v občini Ravne. Tu so se zavzemali za izgradnjo lahke industrije, izboljšanje prometnih zvez, gradnjo avtomobilskih cest in drugo. Na zborih so izvolili tudi nove krajevne odbore.

MEKAJ VPRSTAN

Mladinci in pionirji terenov Zadržava, Sneberje in Podgorica v soboto in nedeljo tekmovali v tekih vseh vrst in skočkih in slednjih dveh krajih. Na 4 km dolgi progi so bili prvi na elitrni progi na Pajzar. Prilodno nedeljo bo večje tekmovanje med izbranimi mladinci in pionirji na Urhu in Beberčku. (KM)

OBVESTILO
SMUČARSKO KLUB ENOTNOST prireja vsak dan smučarske tečaje za šolsko mladino pod vodstvom smučarskih učiteljev - brez odškodnine. Zbirna mesta za tečaje so: Pajzar, pod Rožnico, na sankalšču pri Brestah, na Golovcu, Rakovniku, pri Urhu, v Šiški (poleg skakalnice) in Šestvrtini. Pouk teče dopoldne in popoldne.

Študentski festival

pripravljata v Pomurju Klub prekmurskih akademikov in Prleški akademski klub

V počastitev kongresa Zveze komunistov Jugoslavije priredita Klub prekmurskih akademikov in Prleški akademski klub od 12. do 20. aprila I. študentski festival. Pripravljali odbor obeh klubov je že izdelal program prireditev, ki bodo vzbudili veliko zanimanje v Pomurju. Na festivalu je zagotovljeno sodelovanje akademske folklorne skupine »France Marolt«, moškega pevskega zbora pri morskih študentov »Vinko Vodopivec« in akademske plesnega orkestra, ki ga spremlja pevski kvintet. Te skupine so že gostovale in žele priznanje v Veliki Britaniji, na Nizozemskem, v Franciji in na svetovnem mladinskem festivalu v Moskvi.

Akademija za igralsko umetnost iz Ljubljane bo nastopila z Goldonijev komedijo »Sluga dveh gospodov«. Dramska skupina Kluba prekmurskih akademikov bo uprizorila igrvo »Mojster in dež«. Prav tako bodo člani obeh klubov pripravili glasbeno-literarni večer študentov.

V festivalskih dneh bo vrsta tekmovanj v nogometu, odbojki, košarki, namiznem tenisu in šahu. Predavatelji obeh klubov bodo v raznih središčih Pomurja govorili o najrazličnejših problemih s področja znanosti, gospodarstva in umetnosti. Pester program prireditev kaže, da se Pomurcem obeta kvaliteten prireditev. M.K.

Pospeševanje kmetijstva

Zivahna predvolilna razgibanost v Središču

V občini Središče so se temeljito pripravili na bližnje volitve v republiški in zvezno ljudsko skupščino. V zadnjih dneh so zaključili zbere volivcev, na katerih so izvolili delegate ter se pomenili o perehkih političnih in gospodarskih vprašanjih. Prav tako so v predvolilnih pripravah zaključili občne zbere osnovnih organizacij Socialistične zveze, ki so bili tako po udeležbi kakor tudi po tehtni razpravi zelo uspešni.

droče občne Središče spada namreč pod nadzorstvo rajonskega monitorja v Ormožu, ki mu je Središče le preveč oddaljeno in težko dosegljivo. Prav tako so na zborih volivcev pripravljali o ureditvi komunalnih naprav, šolskih prostorih, gradnji gasilskega doma, o izboljšanju zdravstvene službe ter predvsem o nadaljnjih možnostih za pospeševanje kmetijske proizvodnje. M. K.

Slovenske Konjice

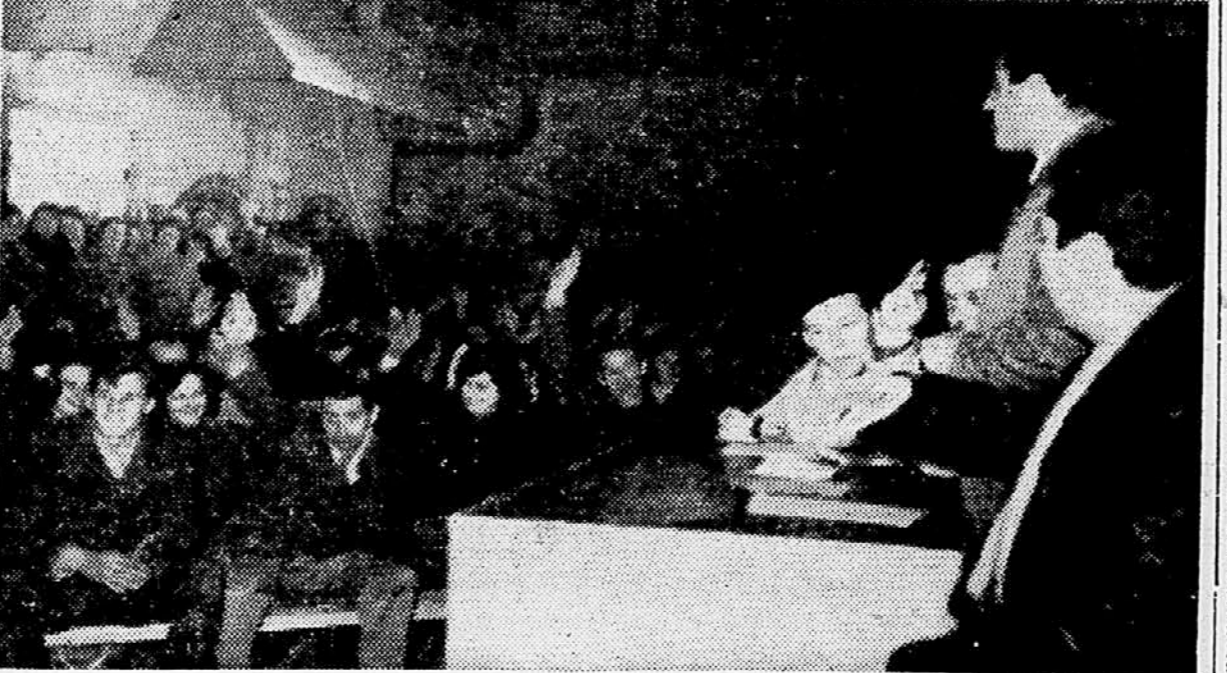
Svet za delo pri občinskem ljudskem odboru je na zadnji seji razpravljalo o poslovniku in raznih tekočih nalogah. Predlagal je tudi, naj bi imenoval posebno komisijo za vajuence. Člani sveta so se zavzemali tudi za organizacijo seminarja, za predstavniko podjetij, ki se ukvarjajo s personalno službo in podobnim. Na seminarju naj bi predelali zakon o delovnih razmerjih.

Občinski odbor Zveze borcev je pripravil več sestankov z otroki padlih borcev, ki obiskujejo razne šole. Pogovorili so se o delu in šolskih uspehih, o nadaljnji izbiri in drugem.

Na žagli letnega obrata v Slov. Konjicah je te dni izbruhnil požar, ki bi se lahko razširil tudi na druge objekte, če ne bi bil pokriti z debelo sneženo odejo, kajti pihal je močan veter in raznašal iskre vsenaokrog. Precejšen del k omejitvi požara so prispevali tudi gasilci, ki so bili zelo hitro na požarišču. Požar je v nekaj minutah zajel celotno leseno ostenje, zato je bilo reševanje zelo oteženo. Računamo, da znaša škoda okrog 6 do 7 milijonov din.

● IJEDENSKA TRIBUNA.
● v Ljubljani že v sredo
● popoldnel

ZBOROVANJE V NOVOGORIŠKI TOVARNI POHISTVA

Na zboru proizvajalcev v tovarni pohistva v Novi Gorici je bilo zelo živahno. Predsednik delavskega sveta Miro Jug je pojasnil navzočim pomen volitve v zvezno in republiško ljudsko skupščino. Jože Bitežnik pa jih je seznanil s tehničnim postopkom volitev poslanec za zbor proizvajalcev. Zatem so soglasno izvolili šest delegatov za kandidacijsko konferenco za republiški zbor proizvajalcev industrijske skupine in dva delegata za kandidacijsko konferenco za zvezni zbor proizvajalcev. Ob zaključku je spregovoril še sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov Tine Remškar o našem gospodarskem in političnem razvoju. — Jp

Sport je med invalidi precej dobro razvit - strelstvo, kengla, plavanje, namizni tenis, šah in nazadnje tudi smučanje, se je pokazalo kako koristno je to za duševno in fizično rehabilitacijo invalidov.

V invalidskem športu delujejo še zmerom v glavnem invalidi iz NOV. Zelja Zveze invalidskih športnih društev je, da zajame v svoj krog šim več invalidov, ne glede na nič kaj rožnate materialne razmere. Zveza invalidskih športnih društev pri Republiškem odboru VVI za Slovenijo se je tudi letos pripravila na zimsko športno sezono. V ta namen bo sredi februarja smučarski tečaj in prvenstvo invalidov v smučanju. Prireditelj Republiškega odbora vojnih invalidov za Slovenijo Ljubljana, Gospodstvska c. 2-1, kjer dobite tudi vse podrobne informacije.

Glavna skrb Velenjčanov: kadri!

Partizansko društvo v Velenju je po vsej Sloveniji dobro poznano, zlasti od taktiki, ko so v Velenju družili društvo Partizan in športno društvo Rudar. Nekaterim ta združitev ni bila všeč in so novemu društvu napovedovali skorajšnji konec. Toda krivi preroki so se zmotili. Velenjski »Partizan« se deluje in se vse bolj razvija. Pred združitvijo sta životarili obe društvi, partizanski in športni. Prvo je imelo le okoli 100 pionirjev, drugo pa nekaj desetih nogometišev. Danes pa drugo društvo šteje okoli 600 pripadnikov, ki se udejstvujejo v 9 sekcijah.

Najbolj številni v »Partizan« Velenje so nogometisti: kar 103 aktivne in podporne članke šteje nogometna sekcija, tudi smučarji so precej številni (90), enako rokometaši (64). — Seveda ne smemo prezreti tudi odbojkarjev, kosarkarjev, atletov, drsalcev, namiznotenjskih igralcev in telovadcev, ki se trudijo, da bi čim bolj pomohli svoje vrste. Uspehov glede množičnega napredka Velenjčanom ne moremo odrediti. Ti uspehi pa bi bili nedvomno še večji, če ne bi »Partizane« prav tako kot vseino ostalih društev, ki imajo problem pomankanja strokovnih kadrov. Društvo ima v tehničnem odboru 23 strokovnjakov, vendar je to razmeroma nizka številka, kajti upoštevati je treba, da je večina brez (trudnega strokovnega znanja. Močno občutijo tudi pomanjkanje telovadnice. Sedanja dvorana služi Doli in društvu, zato je v prometu pravzaprav od zore do tedne teme. Zato si društvo v stiski pomaga na način, da imajo v telovadnici za mladostnike in za tisti pripadniki, ki so malo okoli trdnosti, eno društvo, kakor tisti športniki, ki že tekmujejo v raznih ligaških prvenstvih. Veliko zanimanja med rudarji in telovadci je tudi za dviganje uteži, toda spet smo pri isti težavi: kje dobiti sposobnega strokovnjaka, ki bi napredka željal mladim pomagati preko tehničnih težav. — Vse to dela, ki so potrebna za pridobitev nove, moderne telovadnice. Veliko dela bodo opravili prostovoljci, seveda pa bo društvo prisločil na pomoč tudi rudnik. Načrti za novo telovadnico kakor tudi za končne odločitve. Toda to še ni vse: Velenjčani so sklenili, da se bodo lotili tudi gradnje zimskega bazena, ki bo služil delavski mladini in rudarjem za kopanje. Če bo velenjskim športnim delavcem v tej prizadevanjih uspešno, bodo ustvarili velike možnosti za nadaljnji razvoj telesne kulture v svojem kraju. Seveda pa ne bomo smeli pozabiti svoje prvenstvene naloge: vzgojiti čimveč delavskih in sposobnih vaditeljev, trenerjev in instruktorjev.

KONJENSKI SPORED ZA LETO 1958

Na sestanku upravnega odbora Konjenjske zveze Jugoslavije so sprejeli kolektoral prireditev za letošnje leto in nov kasakski pravilnik. Vsa letošnja tekmovanja bodo tekla v znamenju prvih priprav za udeležbo na olimpijskih igrah v Rimu. Najpomembnejša bodo vsekar konjenjski maratoni. Kasakski dvojni maraton na Slovenski, ki bo prvi dne maja v Ljubljani, in pa trije mednarodni turnirji, ki bodo junij, avgust in september v Mariboru, Zagrebu in Beogradu. Razen tega je za dne 3. avgusta v Ljubljani določen kasakski maraton, 17. avgusta pa v Kriško kasakski maraton.

DANES

LJUBLJANA
Drama ob 19.30: — Vlnjevski — Kreit — Optimistična tragedija. — Abonma H. (Preostale vstopnice v prodaji).

Opera ob 19.30: Strauss »Ariadna na Naksos«. — Abonma red A. (Vstopnice tudi v prodaji).

Mestno lutkovno gledališče, Levstikov trg 2: ob 17: L. Novy — V. Taufer: »Moja in živali«.

Razstave: Moderna galerija od 19. do 13. in od 15. do 18. Koroski slikarji.

Kino
»UNION«: jugosl. film »SVOJEGA TELESNA GOSPODAR«. Tednik: F. N. 4. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob matineji amerc. filma »ONSTAN V GOZDU«.

»KOMUNA«: franc. film DNEVNIK MAJORJA THOMPSONA. Tednik: F. N. št. 4. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

»SLOGA«: angl. barvni film »JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

»VIC«: amer. film »HISA SKRIVNOSTI«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9 do 11 in od 14 dalje.

Mladinski kino »I.M.«, Kotnikova 8: jugosl. film »NE OBRACA SE SINI«. Ob 19 in 15.

»TRIGLAVA«: amer. barvni film »DVA TEDNA LJUBEZNI«. Predstave ob 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

Danes zadnjič. »LITOSTROJ«: amer. film »JACK LONDON«. Ob 20.

MARIBOR
Narodno gledališče ob 19.30: — Mozart »Figarova svatba«. Izv. — Ob 20 za red B in izv. —

CELJE
Ljudsko gledališče ob 19.30: — »Dnevnik Ane Frank«. — Gostovanje v Velenju.

KOPER
»Primorske priredbe ob 16: Nicola Manzari »Nasi lubji otroci«. Izv. — Ob 20 za red B in izv. —

KINO
GUNCLEJE: jugosl. film »OBLEGANJE«. Ob 17 in 19.

KAMNIK: »DOM«. — jugosl. film »MILIJONI NA OTOKU«. BLED: — angl. film »SKOZI PEKLE«. Ob 20.

NOVO MESTO: »KRKA«. amer. film »TUJEC ME JE POKLICAL«. amer. barvni mladinski film »PEPELKA«. CRNOMEL: jugosl. film »NASA POTI SE RAZIDEJO«. Ob 19.30.

KRANJ: »STORŽIČ«. — meh. film »MINU«. ob 15, 18 in 20.

KRANJ »TRIGLAVA«. amer. barvni film »ZGODA O GLENU MILITARIST«. Ob 19.

JESENICE »RADIO«. amer. barvni. cinemasc. film »DEZELA FA-RAONOV«. Ob 18 in 20.

JESENICE »PLAVZE«. ital. film »DESET LJUBAVNIH PESMI«. Ob 18 in 20.

MURSKA SOBOTA: ob 17.30 in 20 jugosl. film »MILIJONI NA OTOKU«. PTUJ: amer. film »KLIC IZ DIVJINE«.

VARAŽDINSKA INDUSTRIJA SVILE
IŠČE
brzovalne stroje
»Singer«, »Dürkopp« in ostale specialne stroje za lahko žensko konfekcijo.

Ponudbe pošljite na naslov: Varaždinska industrija svile Varaždin, Primorska 14. 417-R

VSA SLOVENIJA BERE

»TOVARIŠA«!

Zagotovite si ga kot stalen odjemalec pri svojem prodajalcu časopisja ali pa ga naročite pri naročnem oddelku »Tovariša« v Ljubljani Titova 2, telefon 21-832.

IZŠLA JE 3. ŠTEVILKA, SEŽITE PO NJE!

AVTOBUSNE IZLETE NA DUNAJ pripravljamo za delovne kolektive, organizacije in ustanove ob priliki mednarodnega veselja od 12. do 27. aprila štiridnevne avtobusne izlete za delovne kolektive, organizacije in ustanove.

V MILANO priredi PUTNIK SLOVENIJA v času mednarodnega veselja od 12. do 27. aprila štiridnevne avtobusne izlete za delovne kolektive, organizacije in ustanove.

Delovni kolektivi in sindikalne organizacije! Ne zamudite izredne priliko in omogočite svojim članom ogled teh pomembnih gospodarskih prireditev. Vsa pojasnila zahtevajte brezplačno v najbližji poslovalnici PUTNIK SLOVENIJA.

MALI OGLASI

DOM STARIH in ONEMOGLIH gradišče, razpisuje delovno mesto ekonoma. Pogoj večletna praksa v ekonomskih poslih. Plača po zakonitih predpisih. Stanovanje zagotovljeno.

KOLARSKI MOJSTER išče službo. Vešč mest kolarskega kroviškega in tesarskega dela. Vršim lahko dela mojstra, delovodje ali obratovodje. Naslov v ogli. odd. pod »Sveža«.

KVALIFICIRANO NATAKARICO sprejemam takoj. Naslov v ogli. odd. pod »Sveža«.

STROKOVNAJZA za proizvodnjo gob (champlanov), za dolgoletno prakso, išče ustrezno zaposlitev. Ponudbe na naslov: K. Katič, Ivana Milutinovića 52, Beograd.

»ABONENTE« sprejemam na dobro domačo hrano — pчени. Vprašajte v pekarni Trubarjeva ul. 174-2.

PRASICA za zakol prodam. Velika Colnarska 15, dvorišče. 1708-4.

GRADITELJI HIŠ POZOR! Leseno baroko ohižno garažo za 2 avtomobila nujno prodam. Janežič, Breg 16. 1708-4.

KOZUH za voznika poceni prodam. Fajfar, Trnovska 25. 1701-4.

OREHOVO SPALNICO odlično ohranjeno, prodam zaradi selitve. Ponudbe pod »Zelo ugodno« v ogli. odd. pod »Sveža«.

KONJSKO JAHASKO SEDLO — dobro ohranjeno, kupim. Kozjek Stefan, Korena 8. p. Horjul. 1718-5.

Upravni odbor podjetja AGROTEHNIKA export-import, Ljubljana, razpisuje STIPENDIJE

eno stipendijo za pravno fakulteto; eno stipendijo za ekonomsko fakulteto in 2 stipendiji za ekonomsko srednjo šolo. Reflektanti naj pošljejo prošnje na naslov: Agrotehnika export-import, tajništvo Ljubljana, Titova c. 19.

Ornitološki zavod pri Prirodoslovnem muzeju v Ljubljani sporoča, da je umrl njegov dolgoletni poizrtvovalni sodelavec in bivši vodja, tovariš

OSKAR ŠTRELJ žel. inšpektor v pokoju Zaslužnega sodelavca bo ohranil zavod v trajnem spominul

»JELOVICA« medzadružni lesni kombinat v Škofji Loki sprejme takoj v službo

VEČ LESNO INDUSTRIJSKIH TEHNIKOV za pripravo dela in delov mesto obrat. tehnikov, STROJNEGA TEHNIKA za delovno mesto strojnega referenta,

KORESPONDENTA oziroma KORESPONDENTKO za komercialni oddelk — ter ADMINISTRATIVNO MOČ za splošni oddelk.

Plače po tarifnem pravilniku. Družinsko stanovanje preskrbljeno. — Pisemne ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev oziroma prakse, dostavite sekretariatu podjetja 387-R

Trgovsko podjetje »KOVINA«, Ljubljana, Stritarjeva 7

obvešta, da je njena poslovalnica »VERIGA«, LJUBLJANA, Celovška cesta 59, zaradi požarke po požaru začasno zaprta in prosil cenjene odjemalce, ki so kupovali v tej trgovini, da v času preureditve tega lokala kričijo svoje potrebe v ostalih trgovinah:

»KLADIVAR«, LJUBLJANA, Zaloška cesta 21, »IDEAL«, LJUBLJANA, Wolfova ulica 8, »PRI KOSI«, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 15, »OKOVJE«, SENTVID 91 ali pa tudi v centralnem skladišču »KOVINA«, LJUBLJANA, Titova 33.

Zagotavljamo vam, da boste v teh trgovinah najbolje postrženi, tako s kvalitetnim blagom, kakor s smernimi cenami ter prosimo, da nam še nadalje ohranite svoje naklonjenost. 381-R

PLANINCI Redni letni občini zbor Planinskega društva Ljubljana-matica bo 12. februarja 1958, ob 19.30 uri v dvorani »Doma šezničarjev«, Trg OF št. 3. Udeležite se polnočevno.

Ste si že ogledali zdravstveno razstavo: Samo še nekaj dni bo odprta. Razstava je pripravljena za obisk od osmih zjutraj do osmih zvečer na Magistratu. Dvorana je kurjena.

Sindikalne podružnice delovni kolektivni šole! Prijavite pravčasno svoj obisk zdravstvene razstave, da vam bo zagotovljeno strokovno vodstvo.

KONCERTI V petek, 31. t. m. izredni acapella koncert Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Rada Simontiča, solisti: Zlata Gašperič, Božena Glavak, Jože Tiran — recitator, pri klavirju Dana Hubad in Jeni Srebot Komarjeva.

PREDAVANJA OBVESTILO! Združenje rezerv. oficirjev občine Bežigrad vabi članstvo, podružnice in prebivalstvo občine k udeležbi na redno mesečno predavanje, ki bo dne 29. I. 1958, ob 19. uri v domu JLA. Predavanje je iz ciklusa narodno-osvobodilne borbe: »Borba NOV za osvoboditev Stajerske — zaključne operacije IV. operativne zone.« Predavatelj: inženjer Kern Marjan. Za člane udeležba obvezna. — Odbor.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na posredovanjsko predavanje prof. dr. Frana Dominika: Umetni satelit v astronomiji. — Predavanje, spremljano z diapozitivi, bo danes ob 20. uri v prirodoslovnih predavalnici na Univerzi, vhod z Gosposke ulice.

Društvo gradbenih inženjrov in tehnikov LRS priredi danes ob 20. uri predavanje ing. V. Turnograjsko, strojepis in druga poglavja iz pisarniške prakse na področju in zanimiv način, da jo je prijetno brati. Vse urade in podjetja vabimo, da takoj še dodatno naročijo potrebno število izvodov, prav tako tudi uslužbenec in vse tiste, ki se zanimajo za moderno pisarniško poslovanje. V revljio boste vsi zadovoljni. Uprava revije: Ljubljana, Gosposka 12.

OLYMPIA-RECORD in UNIVERSAL mehki voski za tek in turnu smučanje.

Olympia-CHAMPION specialni smučarski voski za vrhunski smuk.

»FLEX« je najboljšo sredstvo za čiščenje madežev. To ve vsak otrok. Zahtevaj »FLEX«, kjer kupujete milo!

ORIGINAL ULTRAGIN — sport krema, dobiš v vsaki parfumeriji! Ta krema te ne bo razočarala.

UPORABLJAJTE TUDI VI »Pour Vous«

KLINICNO PREIZKUŠENO KREMO!

UMRLI Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš ljubljani mož, oče, brat, stari oče in tast

ANDREJ FOJKAR »Pogreb nepozabnega« pokojnika bo v torek, dne 29. januarja 1958, ob 16. uri iz hiše žalosti v Škofji Loki — Jegorovo predm. št. 14.

Zalujoči: žena Katarina, hčerki Marinka Majcen z družino in Stanika Pavlica z možem, sin Andrej z družino, sestra Marija ter ostalo sorodstvo. Škofja Loka, dne 26. jan. 1958.

Zahrbtna bolezen in neizprosna usoda nam je iztrgala iz srede moje ljubo ženo, našo zlatoto sestro in teto

MARIJO UDOVČEVO roj. Avbelj Na njeni zadnji poti jo bomo spremlili v sredo, 29. I. 1958, ob 15.30 uri iz Marijine mrl. vežice na Zalah.

Globoko žalujejo mož Jože, brat Pavle, sestra Slavka in ostalo sorodstvo. Lj., Krašnja, 27. jan. 1958.

MARIBOR Torek, 28. januarja. Dežurna lekarna: »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

RADIO Prenoš sporeda Radia Ljubljana: 8.00—8.05 Domače vesti; 8.05—8.15 Objave; 8.15—8.35 Domače napeve izvajajo Pohorski fantje in Mariborski pihalni ansambel p. v. Draga Lorbeca; 8.35 do 14.35 Prenoš sporeda Radia Ljubljana; 14.35—15.00 Zeleži ste — poslušajte! 15.00—17.00 Prenoš sporeda Radia Ljubljana; 17.00—17.10 Domača poročila; 17.10 do 17.20 Objave; 17.20 do 17.30 Tri skladbe slovenskih avtorjev igrajo goščeni Srednje glasbene soie v Mariboru; 17.30—18.00 sed našimi pevci in godci; 18.00 do 23.00 Prenoš sporeda Radia Ljubljana.

GOSPODINJE! ZADOLŽIVOSTI JE ČISTIJI Z ISOL ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO

BRODOGRADILISTE »CRESA« V CRESU

1880 STRUGARJE in MEHANIKE za serijsko proizvodnjo.

Delo po načrtih in po normi. Plača po tarifnem pravilniku. — Stanovanje in hrana za samce preskrbljena; stanovanja za družine pa bodo gotova v teku treh mesecev. Ponudbe z zahtevami pošljite podjetju. 418-R

Uprava in sindikalna podružnica Bolnišnice za duševne in živčne bolezni Ljubljana-Polje sporočata, da je umrl

IGNACIJ NAPOKOJ računski referent

Pogreb bo v sredo, 29. januarja 1958, ob 15. uri iz Nikolajev mrliške veže. Do srede zjutraj leži v sindikalni dvorani Bolnišnice Polje.

Vestnega uslužbenca bomo ohranili v lepem spominu.

Novinarski ples 1958 bo 1. februarja v vseh prostorih Uniona »Rožca« in vinska klet sta na razpolago stalnim gostom. Dekoracijo na letošnjem plesu je prevzel Reklamno-dekoraterski oddelk umetniške zadruga v Ljubljani. Za prijetno in veselo razpoloženje bodo skrbeli trije orkestri. Presenečenje za goste pa pripravila »Nartia«.

Vabila za Novinarski ples 1958 so že razposlana. Interesenti jih lahko še dobijo od 9. do 12. ure v pisarni Novinarskega društva, Gosposka 12, kjer bodo v torek 28. januarja začeli prodajati tudi vstopnice.

DNEVNE VESTI KOLEDAR Torek, 28. januarja: Drago.

Na današnji dan leta 1956 je umrl mladi potovalec Francis Drake, ki je pripeljal iz Amerike v Evropo kompir.

Dne 23. januarja 1943 so brigade Tomiška, Matije Gubčina in Ivana Čankarja prešle na hrvaško ozemlje z namenom, da bi vstopile v hrbet nemškimi in ustaškimi enotami, ki so v januarju začele veliko četno ofenzivo proti osrednji jugoslovanski partizanski vojski.

Miloš Đorđević je diplomiral za inženirja strojništva. Cestitamo prijatelji!

Na Medicinski fakulteti v Ljubljani sta promovirala dr. Mara Melek — Kolbe in dr. Milan Kolbe. — Cestitamo prijatelji!

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUJNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20. DO 2. URE ZJUTRAJ. OB NEDELEH IN PRAZNIKI VES DAN.

Zdravstveni dom VIC: dr. Jez Janez, Presernova 38/IV, tel. 23-740. V slučaju odsotnosti zdravnik kličite tel. 23-372. Neodolna dežurna služba v ambulanci Mirje, Rimska 31, od 8. do 14. ure, tel. 21-797.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD: dr. Čebin Branko, Stoženska 35, tel. 22-297.

Zdravstveni dom SISKA: dr. Puseč Andrej, Černetova 21, tel. 24-831 in 22-881.

Zdravstveni dom CENTER: dr. Zargi Rado, Beethovnova 4, tel. 23-363. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-200.

Zdravstveni dom MOSTE: dr. Tebevc Rado, Zdravstveni dom Moste, Krelcova 3, tel. 30-238. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-300.

Zdravstveni dom RUDNIK: dr. Vuklanja Valentin, Ambulanta Znanja 5, tel. 20-167. V odsotnosti zdravnika kličite tel. LM 30-300. V soboto dežurna služba iz 18 ure dalje.

Umrla nam je v 76 letu starosti ljubljana mati.

IVANA HABIC roj. DRINOVEC iz Mednega. Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 29. I. 1958, ob 16. uri iz Jakobove mrl. vežice na Zalah.

Zalujoči: brat Pepe, sestra Albina, in družine Arh, Potokar, Stanič, Segar, Sever, Murašov.

Innsbruck, Kostanjevica na Krki, Ljubljana, Zagreb. v Ljubljani, 27. januarja 1958.

Sporočamo žalostno vest, da je pri izvrševanju službe tragično preminil tovariš

ALBIN IVAČIČ sofer »Prevoza« Brežice

Dobrega tovariša bomo ohranili v častnem spominu. Pogreb bo v torek, 28. januarja 1958, ob 15. uri izpred hiše žalosti v Armeškem na pokopališče v Brestanici.

Delovni kolektiv in sindikalna podružnica transportnega podjetja »Prevoza« Brežice

Enadoma je umrl

Jože Herič nadzornik TT naprav Maribor-Studenec,

predsednik upravnega odbora in član delavskega sveta sekcije za zveze v Celju

Marijivega in poizrtvovalnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominul

Delavski svet, upravni odbor, uprava in sindikalna podružnica sekcije za zveze v Celju

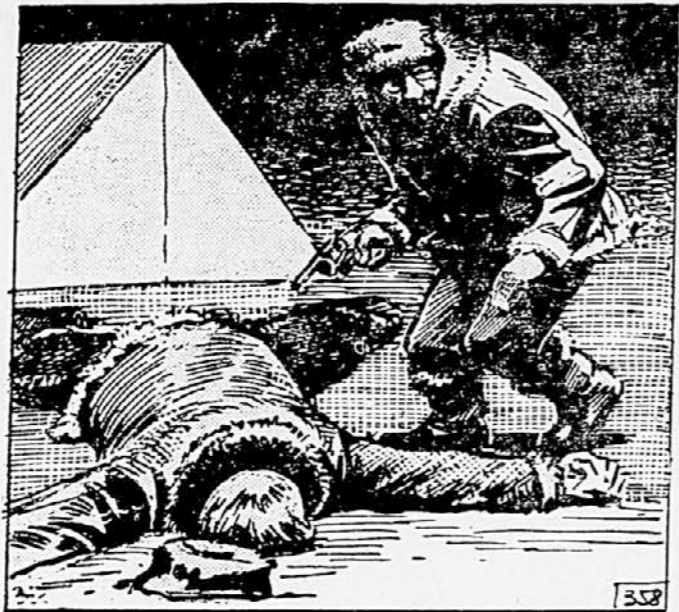
16

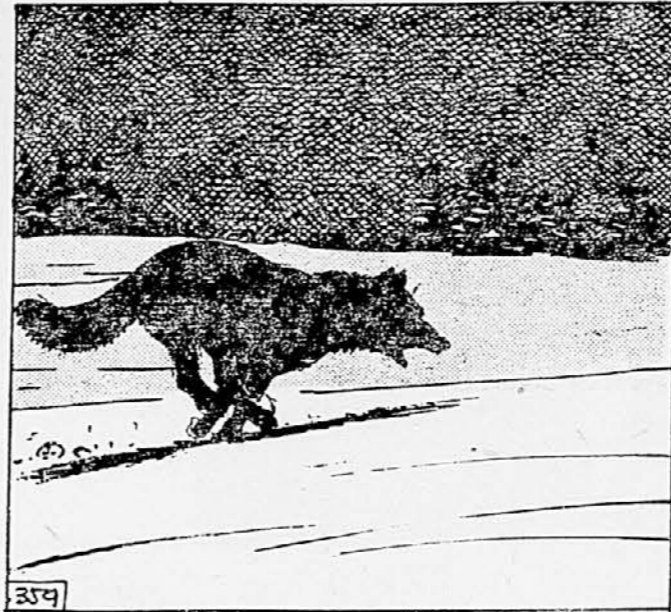
PO POVESTI

J. OLIVERA
CURWOODA

RIŠE:
M. MUSTER

358. Mali profesor, ki se je bil pravkar sklonil nad Sandryjevo truplo, se je nenadoma vzravnal: iz gozda je zaslišal klic pobeglega psa, kakršnega prej nikoli ni slišal. Kazan je po dolgih tednih ujetništva prvič klical Sivo. Toda odgovoril mu je iz smeri malega taborišča le njegov danski tovariš. Sivo je klical zaman.

359. Kazan ni zalajal vnovič. Zavedel se je, da je Siva milje in milje daleč, da mu ni mogla slediti. Kakor pes za svojim gospodarjem je tekel v določeno smer, k reki na peščenem obalo, kjer ju je pred tedni razdvojil Sandryjev strel. Siva ga je vendar vedno čakala na mestu, kjer jo je zapustil in prav gotovo jo bo našel ob reki!

360. Ko je sonce vstajalo, je Kazan že stal na peščenem bregu. Vohiljal je in klical, toda Siva se ni oglasila. Veter in dež sta izprala sledove njenih tac iz peska. Iskal je je na njenih stalnih loviščih vse do večera. Neutrudno je tekal po gozdu, pozabil je na lakoto in utrujenost. Naslednje jutro pa je stekel proti bobrom in podrtemu drevesu.

Od vsepoved

WASHINGTON. Ameriška mornarica je odločila izstrelitev prvega ameriškega umetnega satelita za nekaj dni. Pravijo, da je vzrok neugodno vreme. Kot znano, prvi poskus decembra lani ni uspel.

Kot poroča agencija France Presse, je izstrelitev ameriškega satelita odvisna od raket Vangard, ki naj ga ponese v vesolje. Tudi AFP potrjuje, da je v nekaj dneh pričakovati izstrelitev prvega ameriškega umetnega satelita.

TOKIO. Zaradi silnega viharja, ki je sinoči zajel japonske obale, se je potopilo 10 manjših ladij. Na neki turistični ladji je bilo čez 100 potnikov in 30 članov posadke. Nobenega niso več našli. Silen veter je podiral hise in trgale telefonske žice. V celem je pri neurju prišlo ob življenju čez 200 ljudi.

JUŽNI TEČAJ — Britanska antarktična ekspedicijska boja dr. Fuchs, ki je 24. januarja krenila z Južnega tečaja proti Scottovemu oporišču, je prehodila do sredi okrog 137 km. Po poročilih, sprejetih v Wellingtonu na Novi Zelandiji, lahko prevozi ekspedicijska zrak najmanj 64 km dnevno. Če bo nadaljevala s to hitrostjo, bi utegnila priti do Scottovega oporišča se pred koncem antarktične zime. Pred seboj ima še 2000 km pot.

LONDON — Daily Express piše, da bodo jeseni povabili sovjetske znanstvenike na obisk v britanski atomski inštitut v Harwellu. Pokazali jim bodo tudi napravo Zeta, s pomočjo katere se je britanski učitelj kot posebej kontrolirani termojadrenski reaktor. Sovjetski znanstveniki bodo obiskali Harwell septembra, za časa konferenca atomi za mir v Zenevi. Isti list piše, da bo sovjetska delegacija vodil prof. Igor Kuratov, ki je bil že pred dvema letoma na Angleskem. Tedaj je dal britanskim znanstvenikom podatke o sovjetskih uspehih v tej panogi znanosti.

Nov bacil na pohodu

Zdravniki že dolgo poznajo mikrobo Staphylococcus aureus, ki ni nevaren za zdravega človeka. Kakor hitro pa se telesna odpornost zmanjša, se staphylococci začno množiti in morejo povzročiti vrsto bolezni: od neznačilnih izpuščajev pa tja do vnetja trebušne mrene ali pljučnice. Njihova najljubša legla so operacijske sobe in porodnišnice, saj pride tja največ ljudi, ki so jih oslabile razne bolezni. Do druge svetovne vojne Staphylococcus aureus ni povzročil večjih preglavic. Po vojni so zdravniki celo mislili, da je skrbi zaradi njega konec, kajti nastopila je doba antibiotikov. Bolniško osebje je postalo brezskrbno.

po deželi, zdravniki in osebje pa po drugih bolnicah. Leta 1952 so morali zapreti kirurški oddelek neke bolnišnice v Angliji. Ker so nove klice preveč razsajale med bolniki. V Texasu so dve bolnici celo izpraznili, da so ju temeljito desinficirali. Infekcije po operacijah so bile povsod vedno bolj pogoste. V zimi 1954-55 je postalo 24 oseb v Ameriki žrtev »zlatega tolačaja«, kakor imenuje ameriško časopisje nove klice. Prej nedolžni in skoraj ne-

škodljivi Staphylococcus aureus je postal nevaren. Navadil se je na antibiotike, postal je odpornejši, začel se je hitreje množiti. Njegove lastnosti so se spremenile — nastala je skoraj nova vrsta bacilov.

»S pretirano in neprestano uporabo antibiotikov smo ustvarili svet novih organizmov. Zdi se, da se bodo zdravniki morali znova učiti, kako je treba ravnati z okužbami,« je dejal dr. William B. Hutchinsson v začetku letošnjega leta.

Zdravstvene vzgojne ustanove v svetu

Mednarodna organizacija za zdravstvo je objavila, da so v zadnjih desetih letih organizirali 108 novih medicinskih šol in fakultet v svetu. To je rekordna številka v zgodovini zdravstva.

Dandanes je na svetu 638 zdravstvenih šol v 84 deželah. Med njimi je deset takih, ki so starejše kot 600 let. Te šole da-

jejo vsako leto 66.700 novih zdravstvenih strokovnjakov. Skoraj v vseh deželah je zdravstveni študij dovoljen moškim in ženskam, vendar je, z eno izjemo, število moških študentov povsod mnogo večje. Sovjetska zveza je edina dežela, kjer so žene v zdravstveni stroki: 3 do 4krat številješe od moških. Od vseh šol na svetu jih je v Evropi 253 za 620 milijonov prebivalcev. Afrika z 210 milijoni ima le 16 šol. Največ zdravnikov ima Izrael, kjer pride na 434 prebivalcev en zdravnik, najmanj pa Nepal, kjer je en zdravnik na vsakih 174.640 prebivalcev.

Se eno zdravilo za alkoholike

Delavci v neki kanadski tovarni umetnih gnojnih so prvi opozorili strokovnjake na izredno delovanje »tamposil«, ki ga uporabljajo pri svoji proizvodnji. Ugotovili so namreč, da se vsem, ki imajo opravka s tamposilom, alkohol gnusi. Strokovnjaki so zadevo raziskali in dognali, da zavira tamposil oksidacijo alkohola v organizmu. Če torej nekdo, ki ima v svojem organizmu tamposil, zaužije določeno količino alkohola, začuti močan odpor in celo omedliti, če nadaljuje s pitjem. Tamposil deluje 24 ur.

Višina 182 cm — pogoj

San Francisco v Kaliforniji je največje naselje Kitajcev izven Kitajske. Občina, v kateri je večje število kitajskih odbornikov, že dolgo let išče policajce kitajskega rodu, pa jih ne more najti. Kitajci so namreč bolj majhne postave, predpis pa, ki je star nad 100 let, zahteva, da meri vsak policaj najmanj 182 centimetrov. Te dni so sprejeli v službo prvega kitajskega policajca.

Mednarodna organizacija za zdravstvo je poslala v Borneo zdravstveni kader, ki vzgaja vrsto mladih bolničark, negovalk in babic.

Mednarodni dečji fond je dal na razpolago zdravila in ostali material. To je del programa, ki ga hoče ostvariti vlada v Sarawaku, in pri čemer bo dobila pomoč Združenih narodov. — Na sliki vidimo domačinko — babico pri obisku mlade matere na domu.

Največji atomski reaktor sveta

Malo mestce Chalk River, kakih 320 km oddaljeno od Montreala, postalo je v svetu vedno bolj znano. Tu gradijo kanadske oblasti največji atomski reaktor na svetu. Kanada, ki jo lahko imenujemo klasično de-

želo urana, bo v reaktorju pridobivala plutonij, po katerem vlada v svetu ogromno povpraševanje. (Vse količine bodo po pogodbi prodali ameriški komisiji za atomsko energijo.) Poleg tega bodo pridobivali še velike količine radioaktivnih izotopov (kobalt 60), ki jih uporabljajo v moderni medicini kot učinkovito sredstvo zoper raka. Seveda bo služil tudi ta reaktor, kakor tudi oba njegova prednika, atomski znanosti za nadaljnja raziskovanja.

Reaktor je visok 30 metrov, torej toliko kot desetnadstropni nebotičnik. Vsako minuto bo za hlajenje porabil 80.000 litrov tekoče vode. V ogromni dvorani, ki je centralni del vse zgradbe, bo vladala popolna tišina, ki jo bo motilo le rahlo šumenje črpalk mrzle vode.

Kanadske oblasti so pričele v bližini graditi še drugi atomski reaktor in računajo, da bodo leta 1959 oskrbeli vso državo z električno energijo, ki jo bodo pridobili iz atomske napetosti. Izračunali so, da bo ta energija cenejša kot sedanja.

Okrog Chalk River-ja bodo torej koncentrirane atomske naprave s skupno zmogljivostjo

341.000 kilovatov. Tako bo to, do pred kratkim samo z dvuravnimi obljubenim mesteci, postalo atomsko središče vsega sveta.

Tank v odpad

Dva neznana moža sta te dni prodala trgovcu s starim železom v Fontainebleau v Franciji 50-tonski tank in prejela za kilogram 8 frankov. Cena je zelo nizka in trgovec je bil vesel dobre kupčije. Bil pa je tako najven, da prodajalec ni vprašal, odkod jima vojaško vozilo. Ze čez dve uri je prihrumela vojaška policija in trgovec zaprla. Tedaj je zvedel, da sta neznana lopova ukradla tank ameriški vojaški enoti.

Izsuševanje jezera Neagu

Največje jezero na Britanskem otočju — Neagško jezero, v severnem delu Irske — meri 400 kv. kilometrov, globoko pa ni nikjer več kot 12 metrov. Ker je obrežje zelo pložno, bi že s minimalnim znižanjem vodne gladine pridobili znatne površine plodne zemlje. Sedaj so sprejeli načrt, po katerem bodo znižali jezersko gladino za 60 cm ter s tem zmanjšali njegovo površino za celih 10 tisoč kv. hektarjev.

Brobiž

PIETRO CIMARA, 68-letni dirigent Metropolitan opere v New Yorku, je ob dirženjskem putu med predstavo Verdijeve opere »Moč usode« omedlel. Drugi violonisti orkestra Walter Hagen je prevzel dirigentsko mesto in s tem preprečil prekinitev predstave. Pietra Cimara so prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je resno.

PAULETTE GODDARD in ERICH MARIA REMARQUE se bosta v kratkem poročila. Izraelka je odpovedala svoj je nadaljnje sodelovanje v judaističnem mestu in s tem preprečil prekinitev predstave. Pietra Cimara so prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je resno.

K ROJSTNEMU DNEVU

— Veš, babica, na torto pa ni smo mogli spraviti vseh 75 navadnih sveč!

HILDEGARD KNEF je po vrtni iz Amerike začela v Maroku pod vodstvom Wolfganga Staude-a snemati za UFA svoj prvi film »Madeleine in legionare. Svojo slavno dolgo plavo kito si je morala za to vlogo odrezati in jo zamenjati z razkurirano frizuro, primerno za energično francosko učiteljico v Severni Afriki! Na sliki: Hildegard Knef na sprejemu po Maroku v odmoru med snemanjem.

Medtem se je Szczuka, prevelik in pretežak spriči te prenatrane sobe, usedel v enega izmed prostih naslonjačev, poleg Teležynskega.

»Boš pil kavo?« je vprašala Staniewiczzeva.

»Prav rad,« je zamrmral po svoji navadi.

»Oprostite,« se je oglasil z druge strani mize Puciatycki.

»Ali sem prav slišal priimek? Gospod Szczuka?« Szczuka je dvignil težke veke.

»Da.«

»Od nekod mi je to ime znano,« je nosljajote zategnil Puciatycki. »Kje neki sem mogel naleteti nanj? Nedavno tega...«

»Lahko vam pomagam,« je odgovoril Szczuka. »Gotovo ste brali to ime v časopisih. Zdjaj, ko je bil zbor stranke.« Staniewiczzeva se je nemirno zganila.

»Saj,« je vzkliknil Puciatycki. »Sicer ne berem takih stvari, a zdaj se natanko spominjam, da je govoril nekdo s prav takim imenom, kot je vaše. Je tako?«

»Tako je.«

»Upam, da to ni kak vaš sorodnik?« je vprašal Puciatycki prijazno.

»Ni.«

»Saj sem si mislil. A vendar vam to ne more biti preveč prijetno.« Szczuka je segel po kavo.

»A, tako mislite? Zdi se mi, da ste slabo pogodili. Rekel sem: ni moj sorodnik, ker sem to jaz sam.« Staniewiczzeva je rahlo zardela in skušala rešiti položaj.

»Kakšen imeniten quiproquo!« se je zasmejela nekoliko

preglasno. »Natanko tako, kakor na odru. Vendarle se mi zdi, gospod grof, da ste se pošteno uredili.«

Tudi jaz tako sodim,« je rekel Puciatycki prav skozi nos.

Roza Puciatycka je sedela togo vzravnana, z obrazom, še bolj podolgovatim kakor po navadi, a Teležynski, držec se za gleženj visoko čez koleno prekrižane noge, je sesal pipo in s priprtimi očmi pogledoval zdaj na bratrance, zdaj na Szczuko. Prizor ga je očito zabaval.

»Upam...« je začel Puciatycki. Staniewiczzeva mu je brž segla v besedo.

»Gospóda gotovo ne ve, da je moj svak star predvojni levičar. Kolikor se spominjam, je imel zmeraj silno radikalne nazore. Kajne, Štefan, da se ne motim?«

»Vidim, da me skušaj opravičiti.«

»I, oprostite,« je ugovarjal Puciatycki, »vi ste nepravični, dragi gospod. Kar se mene tiče, sem vedno zelo cenil ljudi, ki imajo značaj, ljudi, ki so vneti za kakšno idejo, ne glede na to, ali sem se z njimi strinjal ali ne. Mislim, da je za človeka z neko kulturo to edino sprejemljivo stališče. S tem se boste strinjali, kajne?«

Zgovorne oči Staniewiczzeve, uprte v Szczuko, kakor da so govorile: vidiš, kako nič ne poznaš ljudi... Obšlo ga je silno neugodje.

»Kaj ste hitlerjevce tudi zelo cenili?« Puciatycki se je ustrašil.

»Oprostite, ne razumem...«

»Teško jim je odrekat moč značaja.«

»Gotovo.«

»Mar morete reči, da nimajo ideologije?« Puciatycki je razširil roke.

»Ce vi, dragi gospod, tako postavljate vprašanje...« Staniewiczzeva se je znova vmešala.

»Ljuba gospóda, usmilita se vendar! Kaj se res ne moremo več pogovarjati o čem drugem razen o Nemcih?«

»Lahko govorimo o Židih,« ji je od strani padel v besedo Teležynski.

Gospa Katja je narenila obraz muhastega dekleta.

»O tem nočem ničesar vedeti. Nikakor ne razumem, zakaj morajo moški, brž ko se snidejo, takoj govoriti o vojni ali o politiki. To je strašno! Kakšen grozanski dolgčas je to!«

»Jaz sem kriv,« je priznal Puciatycki. »Imate prav, gospa. Spričo ženskih argumentov se čutim vedno premaganega.«

Zahvalila se mu je s pogledom in prijetno spodbujena po svoji spretnosti se je nato obrnila do Szczuke:

»Zeliš še kave?«

»Hvala.«

V nekem smislu, toda v povsem drugem kot Puciatycki, bi bil prav tako lahko o sebi dejal, da se čuti premaganega. Ti ljudje so se zdeli po načinu življenja in mišljenja prozorni kakor zrak in vsakdo, ki bi hotel postaviti nasproti njim kakšne svoje razloge in ohraniti vpriči njih svojo neodvisnost in različnost, se je moral naposled osmešiti. V tihini, ki je po njegovem kratko in rezko izgovorjenem »hala« nastala v sobi, je začutil to svojo smešnost prav razločno. Čemu je pravzaprav začel tak pogovor? Da bi izpričal svoje mišljenje, ali da bi prepričal nje? Eno in drugo je bilo nesmisel.

Pogledal je Staniewiczzevo in po tem, kakor je bila ravno zdajle obrnjena z glavo in rameni proti Puciatyckemu, se mu je nenadoma zazdela tako podobna Mariji, da ga je za trenutek spreletel prav takšen občutek najsilnejšega nemira in strahu, kakršnega ga je prevzemal med njegovimi samotnimi nočnimi razmišljanji.

* Izgovori: kviprokvó (lat.) = zamenjava kake osebe z drugo, pomota v osebi.